

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ «СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я»



# ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК



ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

# БОРИСТЕН

2015 рік

№ 7 (288)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ  
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

*У ці складні дні випробувань для України, її свідомі та соціально зрілі громадяни боронять свою Вітчизну у прийнятний для них спосіб. Про нову роботу січеславського художника Сергія Чайки «Воїни АТО пишуть листа Путіну» читайте на першій сторінці кольорової вклейки цього номеру*



# Журавлик



УКРАЇНО,  
ти моя  
молитва...

Василь Симоненко

З  
Б  
І  
Р  
Н  
И  
К

З далекого краю,  
З далеких світів  
Журавлик на крилах  
Додому летів.  
Минав океани,  
Ліси і моря,  
Вдивлявся крізь тумани:  
- Чия це земля,  
Чий це долини,  
Чий це луки,  
Чюю це калину  
Гойдають вітри!  
Впізнав батьківщину:  
- Моя це земля,  
Моє тут гніздечко  
І мова моя.



Л. Пилип'юк

## Валентин Резніченко вручив державні відзнаки дніпропетровським медикам, які рятували життя героїв АТО

На рахунку дніпропетровських медиків кількаденні марафони в операційних та майже 5,5 тисяч врятованих життів українських військових. Для своїх пацієнтів вони – справжні герої, для всієї України – приклад найвищого професіоналізму. За самовіддану роботу півтора десятка лікарів області сьогодні отримали державні відзнаки.

Попри традицію вручати державні нагороди в облдержадміністрації для лікарів зробили виняток. Церемонія відбулася в Дніпропетровській обласній лікарні ім. Мечникова.

«Я схилиюсь перед вашим професіоналізмом, але недостатньо просто говорити про це. Я вирішив, що не повинні приїхати до мене на нагородження, а я – до вас. Ви маєте отримати відзнаки там, де працюєте, щоб це бачили колеги і пацієнти. Можливо, комусь це здається менш урочистим, але таким чином я хотів висловити вам свою глибоку повагу», – звернувся до медиків Валентин Резніченко – голова Дніпропетровської ОДА.

Завідувач відділення лікарні ім. Мечникова Олександр Губарик отримав звання Заслуженого лікаря України. Каже: за останній рік робота медиків суттєво змінилася. Щоб рятувати життя поранених в АТО бійців, йому та колегам доводилося постійно вчитися.



«Змінився характер травм. Ми звикли працювати з постраждалими в автокатастрофах, а довелося перейти на роботу над ураженнями від вибухів. Бувало так, що поранених хлопців привозили по 14-18 годин поспіль. Це була боротьба за життя до останнього. Багато з них вже одужали», – розповів він.

Подякувати лікарям прийшли їх пацієнти.

«Ми куюмо перемогу на війні, а лікарі – в тилу. У багатьох з бійців завдяки медикам з'явився другий день народження. Вони рятували не тільки наші життя, але й душі наших близьких. Від себе та всіх хлопців велика вдячність та уклін лікарям», – зазначив полковник Вячеслав Севрук.

Орден «За заслуги» III ступеня отримали чотири медики області, дев'ятеро стали Заслуженими лікарями України, двоє – Заслуженими працівниками охорони здоров'я України. Директор Дніпропетровського навчально-реабілітаційного центру №1 Ольга Шум отримала звання Заслуженого працівника освіти, а перший заступник директора Дніпропетровського міжнародного аеропорту Сергій Криворотченко – Орден «За заслуги» III ступеня.

www.adm.dp.ua

### «БОРИСТЕН» – літературно-мистецький, публіцистичний та науково-популярний щомісячник

Шеф-редактор Фідель СУХОНИС  
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:  
**ІВАНЕНКО Валентин Васильович** – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, проректор, доктор історичних наук, професор.  
**СВІТЛЕНКО Сергій Іванович** – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан історичного факультету, доктор історичних наук, професор.  
**ШВИДЬКО Ганна Кирилівна** – Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.  
**УДОД Олександр Андрійович** – завідувач відділу історіографії Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук, професор.  
**ВАСИЛЕНКО Віталій Олександрович** – Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.  
**ПОПОВСЬКИЙ Анатолій Михайлович** – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, професор кафедри мовної підготовки, доктор філологічних наук, професор.  
**ДЕМЧЕНКО Володимир Дмитрович** – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан факультету систем та засобів масової комунікації, доктор філологічних наук, професор.  
**ЗАВЕРТАЛЮК Нінель Іванівна** – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук, професор.  
**ТРЕТЯК Олексій Анатолійович**, завідувач кафедри політології, доктор політичних наук, доцент.  
**КРИВОШЕЇН Віталій Володимирович**, завідувач кафедри соціології, доктор політичних наук, професор.  
**СЕРЄСВ Вячеслав Серійович**, завідувач кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, доцент.  
**ПОПОВА Ірина Степанівна**, декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства, доктор філологічних наук, професор.  
**ТОКОВЕНКО Олександр Сергійович** – Дніпропетровський національний університет, декан соціально-гуманітарного факультету суспільних наук та міжнародних відносин, доктор філософських наук, професор, голова спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.  
**ТЕРЕЩЕНКО Алла Костянтинівна** – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.  
**СТЕПОВИК Дмитро Власович** – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.  
**ГРИЦА Софія Йосипівна** – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.  
**НАЙДЕН Олександр Семенович** – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор культурології, професор.  
**КИТОВА Світлана Андріївна** – Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, професор кафедри української літератури, доктор культурології, професор.  
**ШЕЙКО Василь Миколайович** – Харківський державний університет культури, ректор, доктор історичних наук (культурологія), професор.  
**КУЦІРІНА** – коректор.

Представництва редакції:  
**Україна:** Володимир Барна, вул. Банкова, 2, 01024, м. Київ, тел. 066-6243231  
**США:** Bahriany Foundation, INC 19669 Villa Rosa Loop Fort Myers, FL., 33967 USA.  
**З релігійних справ у США та Канаді:** Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;  
**Канада:** Mr. N. Vorotilenko, 9424 173 Str., Edmonton, AB, T5T3K8, Canada;  
**Румунія:** Ritco Virgil STR. 1 Decembrie 7, Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;  
**Бразилія:** Wira SELANSKI, Rua General Glicerio, 400 apt. 701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brasil, Telefax: (00-55-21) 2557-5517;  
**Австралія:** Mr. Fedir Habelko S. Reserve C. T., Glenroy VIC. Australia - 3046 T.& Fax: 03.93061997;  
**Ізраїль:** Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18/I, Lod, Israel;  
**Польща:** Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17-100 Bielski Podlaski, Polska;  
**Кольпортер на США та Мексику:** Ilarion Chejlyk 45 Mountain Ave. Warren, N.J. 07059  
**Франція:** Madam Annie Daubenton, Paris, desproches@gmail.com

Редакція не відповідає за думки і факти, викладені авторами на сторінках щомісячника. Листується з читачами лише через журнал. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторам.  
Редакція залишає за собою право скорочувати матеріали без згоди авторів.  
**Адреса:** журналу «Бористен», вул. Телівізійна, 3, 49010, Дніпропетровськ—10, Україна  
**Телефони:** 050-340-28-27, (056) 713-52-58.  
**E-mail:** fidelsukhonis@gmail.com  
**Наша веб-сторінка:** www.borysten.com  
Читайте нас на facebook за адресою: <https://www.facebook.com/borysteninfo>  
**Серія КВ, реєстр, номер 16084-4556 ПР Рік видання двадцять третій.**

**ЗАСНОВНИК:** Дніпропетровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу «Бористен», Національний гірничий університет, Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара. **ВИДАВЦІ:** Дніпропетровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу «Бористен», Національний гірничий університет, Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара.  
Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з історії філології політичних наук, мистецтвознавства та культурології.  
Номер рекомендовано до друку вченою радою НГУ України.

Формат 60/84/8, друк офсетний.  
Умов друк. арк. 4,65. Тираж 1500.  
Друк ТОВ «Принтхаус Римм» Свідоцтво ДК № 4709 від 09.04.2014

### ЗМІСТ

- 1 - Валентин Резніченко вручив державні відзнаки дніпропетровським медикам, які рятували життя героїв АТО
- 2 - Переможцям конкурсу – іменні стипендії
- 3 - Вивчаємо Європу – змінюємо Україну
- 4 - Досягний «Горизонт 2020»; Літня школа з журналістики у ДНУ: вдосконалюючи четверту владу
- 5 - Точка збирання, або Думки про першу філософську школу в ДНУ ім. Олеся Гончара; Учні Дніпропетровщини - учасники конкурсу молодих дизайнерів «БАРВИ ПОДІЛЛЯ»
- 6 - Хай Господь усім нам дасть мир
- 7 - Дніпропетровські студенти вибороли повний комплект нагород у змаганнях на Кубок Європи; VOULOIR C'EST ROUVOIR – хотіти, значить могти
- 8 - Співпраця з польськими партнерами набирає обертів
- 11 - На Батьківщину – з престижним українським дипломом; На Дніпропетровщині встановлено 50 меморіальних дошок на честь героїв АТО
- 12 - На Дніпропетровщині пройшла обласна науково-практична конференція «Оновлення системи управління в умовах реформування вітчизняної освіти»; Патріотичний відпочинок під кураторством українського «Кіборга»: на Дніпропетровщині відкрито військово-патріотичний клуб
- 13 - На Дніпропетровщині підведено підсумки обласного літературного конкурсу «Герої моєї Вітчизни-2015»

- 14 - На Дніпропетровщині відбулася науково-практична конференція; 16-річний штукатур з Дніпропетровщини серед кращих в Україні; «Літо інтелекту» в обласній літній профільній філологічній школі Дніпропетровського відділення Малої академії наук України
- 15 - Олена Швець-Васіна: «Тільки творчість рятує нас і світ»
- 17 - Обласні профільні літні навчальні збори суспільно-гуманітарного напрямку та комп'ютерних наук учнів-членів Дніпропетровського відділення Малої академії наук України
- 18 - ДІДО ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ ЗАГИНУВ В ЛАВАХ УПА ПІД БОЛЕХОВОМ; 13 школярів і учнів профтехучилищ розкажуть у Польщі про Дніпропетровщину
- 19 - Визначені кращі спортсмени – студенти Дніпропетровщини; Пора працевлаштування випускників профтехосвіти Дніпропетровщини завершується
- 20 - Meet Ukraine's Women Warriors
- 22 - ПОВЕРНУВШИСЬ З УКРАЇНИ
- 23 - Міти радянської доби
- 26 - "Імперія зла"
- 27 - Старий вокзал
- 28 - НАШІ ПЕРЕКЛАДИ
- 30 - ПЕРОМ ПУБЛІЦИСТА
- 32 - УКРАЇНСЬКИЙ ДОНБАС
- 36 - НА СТОРІНКАХ ЕПІСТОЛЯРНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

## Переможцям конкурсу – іменні стипендії

У Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара нагородили переможців Інтернет-конкурсу для школярів «Хімія – основа технологій майбутнього», організованого науковцями хімічного факультету ДНУ.

Конкурс покликаний виховувати в учнівській молоді любов до наукової спадщини талановитих українських учених, а також спонукати її до наукової творчості, надавши можливість представити свої напрацювання в інформаційному просторі країни. Для цього протягом місяця школярі України, що цікавляться хімією, в заочному режимі надсилали на адресу організаторів оригінальні авторські есе та наукові дослідження з актуальних для сучасного життя тем. Наприклад, учням пропонувалося поділитися своїми роздумами з таких питань: «Життя без хімії можливе?», «У чому користь хімічних знань?» чи «Що я знаю цікавого про академіка Л.В. Писаржевського?» або ж виконати завдання на кращий науковий результат за темами: «Хімія годує світ» і «Хімік змінює навколишній світ».

«Це був наш перший інтернет-конкурс, який став надзвичайно успішним, – розповідає доцент кафедри харчових технологій ДНУ Наталя Вячеславівна Кондратюк. – Успішним, насамперед, тому, що ми виявили багато талановитих дітей нашої рідної країни. У ньому взяла участь школярі з п'яти регіонів – Дніпропетровської, Запорізької, Донецької, Житомирської та Вінницької областей. Загалом же ми надіслали запрошення в 450 шкіл України. Що цікаво, найбільше заявок на конкурс надійшло з Донецької області. Також здивуванням для нас виявилася й велика активність учнів 9-х класів, які надсилали роботи на конкурс, незважаючи на те, що він передбачався лише для старшокласників. Тобто, наше творче змагання виявило високу зацікавленість українських школярів хімічною наукою. Вони надіслали нам дуже цікаві роботи, написані від душі, з глибоким знанням питання і сповнені високих прагнень. Читаючи їх, ми ніби подивилися на світ очима дітей і ще раз впевнилися у тому, що він, і справді, неможливий без хімії. У тому, що людство сьогодні може бути вдячним хімії у багатьох сферах, наші обдаровані учні, повірте, переконали навіть визнаних професорів», – підкреслила пані Наталя.

Конкурс «Хімія – основа технологій майбутнього» був відкритим і прозорим: усі роботи учасників були розміщені на сайті хімічного факультету ДНУ. Визначення переможців відбувалося в два етапи: це інтернет- та sms-голосування користувачами мережі та оцінювання експертним журі під головуванням декана хімічного факультету ДНУ, заслуженого діяча науки і техніки України, доктора хімічних наук, професора Віктора Федоровича Варгалаюка. Приємною умовою конкурсу для школярів було те, що переможці очного туру конкурсу гарантовано отримають іменні стипендії, які нараховуватимуться у разі вступу на хімічний факультет ДНУ ім. О. Гончара. За результатами інтелектуального конкурсу також планується видання збірки творів учасників.

Саме нагородження конкурсанти відбувалося в приміщенні Наукової бібліотеки ДНУ, де гостей ознайомили з бібліотечним фондом літератури з хімії, а також запропонували переглянути виставковий стенд



спеціалізованих видань вітчизняних та іноземних авторів.

Власне, на думку фахової комісії, переможцями першого конкурсу «Хімія – основа технологій майбутнього» стали: у номінаціях на краще есе: «У чому користь хімічних знань?» – Дмитро Чернов, «Життя без хімії можливе?» – Катерина Блінкова, «Що я знаю цікавого про академіка Л.В. Писаржевського» – Вероніка Стрілець; у номінаціях на кращий науковий результат: «Хімік змінює навколишній світ» – Анна Онокієнко, «Хімія годує світ» – Катерина Барабаш. А за результатами відкритого заочного голосування перемогли: Володимир Самбурський (інтернет-голосування) та Олександра Пелих (sms-голосування). Усі фіналісти конкурсу були нагороджені сертифікатами, дипломами та цінними подарунками, серед яких – і диски з авторською методикою розв'язання хімічних задач від науковців ДНУ. Були відзначені на церемонії і творчі керівники учасників конкурсу. За свій організаторський талант і чудову підготовку учнів вони отримали подяки та корисні матеріали для оформлення кабінетів хімії. Також під час зустрічі для школярів та їхніх вчителів організатори провели невеликий екскурс хімічним факультетом ДНУ, де розповіли про різні кафедри одного з найстаріших факультетів в Дніпропетровському університеті, який розпочинає свою історію ще з 1918 року.

Задоволені чималою активністю учнів, організатори наступного навчального року планують провести творчі змагання вже у два етапи: восени відбудеться конкурс наукових результатів, а навесні – конкурс есе.

«Впродовж конкурсу ми відкрили безліч талановитих, здібних і добре освічених учнів, які щиро цікавляться хімією, прагнуть розвивати вітчизняну хімічну науку чи навіть блиснути своїми знаннями закордоном. І такі можливості в них є, – говорить Наталя Кондратюк, – адже наші студенти, справді, затребувані за межами України. Зокрема, наш факультет в рамках міністерських і міжнародних грантових програм вдало співпрацює з багатьма закордонними колегами. Наші студенти вже побували в наукових закладах Угорщини, Чехії та Словаччини, в Оксфордському і Гардвардському університетах, а в аспірантурі Джексонаського університету (США) і досі навчаються випускники кафедри органічної хімії. Тому ми щиро сподіваємося, що організований нами конкурс «Хімія – основа технологій майбутнього» стане для талановитих школярів України вдалим початком, і ми скоро зустрінемося з ними на нашому хімічному факультеті, де обцяємо надавати гідну наукову підтримку».

Інформаційно-аналітичне агентство  
ДНУ ім.О.Гончара  
Тел.: 374-98-20  
www.dnu.dp.ua

## «Вивчаємо Європу – змінюємо Україну»



На базі Інформаційного центру Європейського Союзу, що діє при Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара, пройшов регіональний півфінал Всеукраїнського молодіжного чемпіонату з брейн-рингу «Вивчай Європу – змінюй Україну» від Представництва ЄС в Україні. Спеціальними гостями заходу стали Посол Європейського Союзу в Україні Ян Томбінський і документаліст відділу преси та інформації Представництва ЄС Ірина Стаднійчук.

Інтелектуальні змагання на тему Європи – це частина масштабного проекту Представництва Європейського Союзу «Euroquiz». Європа починається з тебе», покликаною в невимушеній формі познайомити молодь України з Європейським Союзом, його цінностями та історією. Крім чемпіонату з брейн-рингу, проект також включає он-лайн вікторину на тему ЄС і конкурс відео «Бути європейцем».

У регіональному півфіналі з брейн-рингу взяли участь шість кращих команд з чотирьох областей України – Дніпропетровської, Донецької, Одеської та Запорізької. Переможці цього етапу змагатимуться за Всеукраїнську першість наприкінці червня у Києві, де зйдуться з чотирма кращими командами з усієї країни. На кону – цінні призи від Представництва Європейського Союзу та партнерів конкурсу.

Так, у захоплюючій грі в Дніпропетровську змагалися команди юнаків і дівчат із шести чоловік – школярі та студенти, що вже стали переможцями локальних відборів. А саме: збірна команда м. Одеси «Тріумф», команди «United Flags of Europe» (Запоріжжя), «Діти Донеччини» (Добропілля), «Сучасник» (Дніпродзержинськ), «Maximum» (Кривий Ріг) та «СПС» (Дніпропетровськ). Усі вони виявили неабияку обізнаність в питаннях історії, культури, структури й політичної діяльності ЄС та процесів євроінтеграції України. «Було дуже цікаво, хоча й не зовсім легко, – ділиться враженнями учасниця команди «Діти Донеччини» Наталія Архипова. – Завдання вікторини потребували певної культурно-освітньої підготовки. Найчастіше це були питання для загального розвитку, пов'язані з Європейським Союзом: наприклад, про літературу, музику, спортивні команди країн ЄС тощо. Під час гри кожен з нас зміг відкрити для себе цікаві факти і розширити свій світогляд», – розповіла дівчина.

Високий рівень змагань відзначила й суперниця Наталії – представниця євроклубу «Сучасник» із Дніпродзержинська Анастасія Велика. Її команда вже має досвід виступу у подібних змаганнях – вона є активним і знайомим учасником обласних турнірів. Дівчина говорить, що в НВК №12, де вона вчиться, темі Європейського Союзу приділяють значну увагу. Для цього в навчальну

програму закладу навіть введений спеціальний предмет «Євровибір», що знайомить дітей з основними європейськими цінностями.

Проте не дивлячись на потужну підготовку, швидку реакцію і добру командну взаємодію у фінальній частині змагань «Сучасники» все-таки поступилися своїм суперником, показавши лише другий результат. Перемогу ж з рахунком 4:3 в запеклій інтелектуальній боротьбі здобула команда студентів із міста Одеси «Тріумф». «Враження колосальні! – розповів капітан одеситів Ростислав Стебляк. – Це було справжнє суперництво знань, характерів та фортуни. Я приємно здивований рівнем підготовки команд школярів – вони сильно зіграли і показали чудові результати. Дякую їм за гру! Ми також вдячні за ту атмосферу єдності, яку тут ми відчули! Нам було дуже приємно отримати таку можливість зустрітись і вільно поспілкуватись з іншими громадами прогресивної української молоді, яка постійно розвивається і виходить на новий рівень правової й цивілізаційної свідомості», – наголосив Ростислав.

Нагородити щасливих переможців й учасників регіонального півфіналу Всеукраїнського молодіжного чемпіонату з брейн-рингу особисто прибув голова дипломатичного представництва ЄС в Україні Ян Томбінський. Він відзначив, що подібні заходи є дуже корисними для молоді України. «Я спостерігав за учасниками й мені були цікаві їхні враження, емоції, мрії й бажання. Можу сказати, що молоді українці такі ж, як і їхні європейські однолітки. Але вам я, найперше, бажаю безпеки, щоби ви змогли використати свій високий потенціал найкращим чином, не втрачаючи його на війні», – зазначив пан Посол.

Впродовж зустрічі Ян Томбінський також відповів на численні питання учасників і гостей заходу. Аудиторію, насамперед, цікавили перспективи навчання українських студентів в ЄС (доступність академічних програм і грантів, збільшення кількості видачі студентських віз), а також прогнози вельмишановного дипломата щодо вступу України до Європейського Союзу, впровадження безвізового режиму для її громадян тощо.

Інформаційно-аналітичне агентство  
ДНУ ім. О.Гончара  
тел.: 374-98-20  
www.dnu.dp.ua



## Досяжний «Горизонт 2020»

**Молодим науковцям Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара презентували Програму наукових досліджень і інновацій Європейського Союзу «Горизонт 2020». 3 березня 2015 року Україна стала асоційованим членом цієї програми, що дає можливість використовувати усі фінансові можливості програми, розробляти власні проєкти пропозиції, формувати наукові консорціуми та отримувати фінансування як координатори проєктів.**

З можливостями участі українських вчених у різноманітних проєктах Програми «Горизонт 2020» дніпропетровську наукову публіку детально ознайомила представник національного контактного пункту Програми, що розташований у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, координатор напрямку «Дії Марії Кюрі» Вікторія Нікуліна. Вона відзначила, що це перший візит до університетів за межами Києва. За словами Вікторії, українська сторона вже підключилася до реалізації «Горизонту 2020»: молодий науковець-хімік з КНУ виграв індивідуальну стипендію, запропоновану Програмою, також у проєктах вже беруть участь українські фахівці-гуманітарії. Проректор з наукової роботи ДНУ, професор Володимир Карплюк зауважив, що загальне фінансування Програми «Горизонт 2020» складає майже 70 мільярдів євро, тож якщо науковці Дніпропетровському національному університету залучать до реалізації своїх

інноваційних розробок та досліджень хоча б мільйонну частину, це буде дуже престижно.

«Горизонт 2020» зосереджує фінансування на трьох взаємодоповнюючих пріоритетах ЄС: соціальні виклики, індустріальне лідерство, передова наука, – наголосила Вікторія Нікуліна. – Проєкти повинні мати інноваційний підхід та бути спрямованими на вирішення проблем, що стоять перед людством, наприклад, здоров'я, екологічно чисті енергії, транспорт. До проєктів можуть бути залучені установи академічного (університети, науково-дослідні центри) та неакадемічного (громадські організації, лікарні, підприємства, музеї) секторів». Представниця національного контактного пункту розповіла про загальні умови участі у проєктах, їх фінансування, обов'язкову реєстрацію на сайті «Горизонт 2020». Також Вікторія Нікуліна познайомила з особливостями різних програм, зокрема, «Діями Марії Склодовської-Кюрі». Це один із тематичних напрямів пріоритету Програми «Горизонт 2020» – «Передова наука», спрямований на підтримку навчання, мобільності та розвитку кар'єри науковців з країн ЄС та інших країн. Очікується, що Програма «Дії Марії Склодовської-Кюрі» профінансує близько 65 000 дослідників загальним обсягом фінансування 6,2 мільярдів євро. Вікторія узагальнила алгоритм участі у Програмі «Горизонт 2020»: пошук конкурсу, пошук партнерів, створення аканту, реєстрація на порталі учасників, подання проєктної пропозиції, експертна оцінка, підписання Грантової угоди. А також ознайомила з переліком корисних посилань для тих, хто зацікавиться Програмою.

**Інформаційно-аналітичне агентство  
ДНУ ім. О.Гончара  
тел.: 374-98-20 www.dnu.dp.ua**

## Літня школа з журналістики у ДНУ: вдосконалюючи четверту владу

**Уже вдруге факультет систем і засобів масової комунікації Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара в рамках міжнародного проєкту «Крос-медіа та якісна журналістика» провів Літню школу для студентів і практикуючих журналістів.**

Сучасний світ інформаційних технологій висуває нові вимоги до журналістів, і факультет систем і засобів масової комунікації ДНУ відповідає на цей виклик. Літня школа проходить в рамках освітняського проєкту Європейської комісії TEMPUS IV «Крос-медіа і якісний журналізм», що об'єднує 13 університетів Німеччини, Австрії, Румунії, Молдови й України. Ініційований Університетом Пассау (Німеччина), він носить академічний характер і є спрямований на створення навчально-методичного, науково-методологічного та матеріально-технічного підґрунтя для початку підготовки в Україні фахівців зі спеціалізації «Крос-медіа» (за українською кваліфікацією – «Інтернет-журналістика»). Під час реалізації цього проєкту Дніпропетровський національний університет вже отримав новітні обладнання для роботи в форматі крос-медіа, з яким слухачі Літньої школи і вчать працювати на заняттях.

Цьогоріч опановувати сучасні технології крос-медіа й вдосконалювати свої професійні навички з Інтернет-журналістики допомагають представники Університету м. Пассау, професори Ральф Холфілд та Ральф Кендельбахер, а також відомий німецький журналіст, шеф-редактор «Баварського радіо»

Зігмунд Готліб. Для своїх українських слухачів впродовж тижня вони провели майстер-класи та лекції з проблем сучасної журналістики. Окрім спілкування з видатними німецькими колегами, навчання в Літній школі ДНУ передбачали також ознайомлення з новітніми комп'ютерними програмами у нещодавно створеній лабораторії «Крос-медіа». Так, на заняттях учасники отримали змогу ознайомитися з комп'ютерами Apple та їх програмним забезпеченням, попрактикувалися в роботі з найсучаснішими фотоапаратами, камерами, мікрофонами та диктофонами – всього, що допомагає журналісту в підготовці універсального контенту для новітніх медіа.

«У рамках нашої Літньої школи ми розвиваємо нові підходи до журналістики, – говорить декан факультету систем і засобів масової комунікації, куратор проєкту від Дніпропетровського національного університету, заслужений журналіст України Володимир Демченко. – Наша задача – навчитися створювати сучасний журналістський контент, який буде універсальним і при цьому якісним. Він має відрізнятися швидкістю подачі, достовірністю та правдивістю. Якщо минулого року студенти та учасники школи працювали над втіленням глобальної теми «Свобода», то сьогодні ми плануємо

розробити з ними соціальний крос-медійний продукт у форматі «storytelling». До цієї роботи цього року ми залучили також школярів міста: ми провели два квести і найцікавіших запросили до занять», – розповів Володимир Демченко.

Власне, заняття у Літній школі відкрила лекція шеф-редактора «Баварського радіо» Зігмунда Готліба про особливості сучасного інформування, яка викликала небачений інтерес слухачів школи. «Найважливіша задача журналіста – це пошук достовірних джерел інформації, привернення уваги суспільства до проблем економіки, політики і культури», – вважає Зігмунд Готліб.

Характеризуючи таку форму додаткового професійного удосконалення, як Літня школа від проєкту TEMPUS IV, інший іноземний гість Ральф Кендельбахер говорить: «Курс «Крос-медіа та якісна журналістика» – це, по суті, три кити розвитку української журналістики. По-перше, це модернізація системи освіти журналістів України відповідно до європейських стандартів; по-друге, це сприяння легшому визнанню дипломів українських навчальних закладів у Європі, обмін студентами і викладачами, розповсюдження ноу-хау та новітніх ідей у світі журналістики, а також демократизація українських ЗМІ».

**Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім. О.Гончара  
Тел.: 374-98-20 www.dnu.dp.ua**

## Точка збирання, або Думки про першу філософську школу в ДНУ ім. Олеся Гончара



«Філософська школа – це щось незвичайне, – ділиться своїми враженнями студентка Марія Макаренко. – Таке поєднання характерів і особистостей! Безодня нового досвіду і найяскравіших вражень! Хотілося б продовження такої форми, сповненої осіннього настрою та гарячих сердець».

«Наша школа не може не мати продовження, – впевнений один із її модераторів, доктор філософських наук, професор кафедри філософії ДНУ ім. О.Гончара Сергій Шевцов. – Наш перший досвід дав багату поживу для роздумів. У першу чергу, ясне

розуміння того, що це тільки початок: ще дуже багато прогалин і недоліків у роботі, і що наші професійні та людські якості – багато в чому результат праці», – наголосив Сергій Вікторович.

Тож організатори вже готують план для зимової філософської школи, а подібні дебати віднині стануть систематичною практикою студентів спеціальності «Філософія» у ДНУ.

**аспірантка кафедри філософії  
ДНУ ім. О.Гончара, модератор  
Літньої філософсько-методологічної школи Юлія Крат**

## Учні Дніпропетровщини - учасники конкурсу молодих дизайнерів «БАРВИ ПОДІЛЛЯ»



Учні Вищого професійного училища №55 м.Дніпропетровськ прийняли участь у міжрегіональному конкурсі молодих дизайнерів «Барви Поділля», який відбувся у Хмельницькому національному університеті.

В конкурсі прийняли участь молоді дизайнери Хмельницька, Одеси, Білої Церкви, Дніпропетровська та інших міст України.

В номінаціях «Молода надія», «Власний погляд», «Вихід однієї сукні» прийняли участь більш ніж 60 колекцій. За результатами голосування журі до фіналу конкурсу пройшли 29, серед них і учні училища з колекцією «Червона рута».

Учні ВПУ №55 отримали Диплом учасника і багато нових цікавих ідей та бажання створювати нові дизайнерські шедеври. Досягнення учнів є ствердженням авторитету робітничих професій та значимості професійно-технічної освіти області на рівні України в забезпеченні ринку праці фахівцями високого рівня.

**М.М.Корніснюк,  
в.о. директора НМЦ ПТО**



**Початок на 7 стор.** побував аташе Жіль Маметз. Вже тоді у Євгенії виникла ідея відкриття українсько-французького центру в альма-матер, аби ті, хто планує навчатися чи стажуватися у Франції могли вивчити мову цієї чудової країни.

Ідея Євгенії повністю визріла, коли у червні 2015 року в НГУ побували французькі фахівці в галузі вищої освіти, освітнього та наукового співробітництва пан П'єр Сінью - президент Університету м. Кан і пані Ноемі Ларуй - керівник міжнародного відділу Університету м. Кан і ознайомилися з досягненнями у галузі науки і освіти нашого університету. Тоді ж було підписано меморандум про співробітництво між НГУ та Університетом Кан Нормандія. Свої підписи під документом поставили ректор НГУ академік НАНУ Геннадій Півняк і президент Університету Кан Нормандія професор П'єр Сінью.

Всі, хто були присутні на круглому столі з французькими гостями, пересвідчилися, що Євгенія Солдатенко на відмінно справилася з роллю перекладача з французької мови. Кілька годин синхронного перекладу практично без збоїв став доказом того, що вона на вірному шляху.

## Співпраця з польськими партнерами набирає обертів

**Нещодавно у Польщі побувала делегація Національного гірничого університету.**

Метою відрядження делегації НГУ у складі ректора академіка НАНУ Геннадія Півняка і начальника НДЧ Романа Дичковського була участь у святкових заходах з нагоди ювілею 90-річчя заснування Головного інституту гірництва (Катовіце), а також обговорення умов і планів подальшої співпраці НГУ між структурними підрозділами НГУ та Опольського технологічного університету (м. Ополе), ТУ «Вроцлавська політехніка», Вищою банківською школою (ВБШ, м. Вроцлав), Краківською гірничо-металургійною академією ім. С. Сташиця (КГМА, м. Краків), Інститутом мінеральної сировини і енергетики (м. Краків), НДІ «Сиргит» та Науково-виробничим об'єднанням (НВО) «Геобіт - Пандеа».

### НГУ СПІВПРАЦЮЄ З СЕРЬОЗНИМИ ПОЛЬСЬКИМИ ПАРТНЕРАМИ

ТУ «Вроцлавська політехніка» та КГМА ім. Сташиця за рейтинговими показниками входять до першої п'ятірки технічних вищих навчальних закладів Польщі.



ху. Тож Франція, за словами дівчини, стала для неї реалізацією не лише наукової мрії. Нові знайомства, культурний обмін, участь у танцювальних заходах, неймовірна мовна практика і, найголовніше, - величезне натхнення для майбутніх досягнень.

Про своє бажання відкрити центр Євгенія розповіла проректору з міжнародних зв'язків професору Олександр Шашенку і отримала повну підтримку. Крапку над «і» поставив ректор НГУ академік НАНУ Геннадій Півняк, який на зустрічі з Євгенією сказав, що сприятиме розвитку ініціативи і побажав натхнення і сил для її реалізації у стінах НГУ.

Тож Євгенія виправдала девіз школи №126, де вона з першого класу вивчала французьку - *Vouloir c'est pouvoir* - хотіти, значить могли! Наказ про відкриття УФЦМК і призначення Євгенії Солдатенко його директором було підписано 23 липня 2015 року. На базі УФЦМК планується проведення таких послуг: проведення курсів французької мови (базової і ділової), консультації для студентів і аспірантів, що планують навчатися чи стажуватися у французьких ВНЗ, культурні заходи (кінопокази, запрошення гостей з Франції, лекції з куль-

тури і побуту Франції).

Цікавий момент: в НГУ навчаються французькомовні іноземні студенти з Республіки Конго і Гвінеї. Для них планується організувати speaking club (розмовні клуби), аби вони могли швидше інтегруватися у Дніпропетровську студентську спільноту. Це, так би мовити, соціальна діяльність УФЦМК. Але основний напрямок - проведення курсів з французької, й носії мови з Республіки Конго і Гвінеї у свою чергу можуть допомогти навчальному процесу.

Євгенія Солдатенко підкреслює, що УФЦМК відкритий для співробітництва з іншими лінгвістичними центрами НГУ, а також кафедрами і факультетами. А ще талановита випускниця НГУ каже, що УФЦМК відкривається у досить важкий для України час, та найбільші справи робляться саме під час суспільних змін.

Євгенія вдячна за сприяння у своїй діяльності міжнародному відділу НГУ, особисто ректору НГУ Геннадію Півняку і проректору Олександр Шашенку.

**Валентина Шабетя,  
ІАЦ НГУ**

У цих університетах представлений весь цикл гірничих та енергетичних спеціальностей, що створює важливе підґрунтя для розвитку співпраці у сфері освітніх та науково-дослідних проектів. Опольський технологічний університет (ТУ «Опольська політехніка») є визнаним політехнічним навчальним та науковим закладом Нижньої Сілезії. Зокрема, він є фундатором консорціуму «Прогрес 3», який об'єднує університети центральної і східної Європи щодо формування заявок за програмою ЄС «Горизонт - 2020».

Вища банківська школа - один з найбільших приватних вищих навчальних закладів Польщі, в якому представлений загальний цикл дисциплін економіки та менеджменту. Він став базою для створення (спільно з Інститутом економіки НГУ) загальної програми навчання із отриманням другого диплома країни Європейського Союзу, низки проектів, що виконуються за кошти європейських фінансових структур тощо.

Головний інститут гірництва (ГІГ), Інститут мінеральної сировини і енергетики, Науково-дослідний інститут «Сиргит», НВО «Геобіт - Пандеа» - науково-дослідні інституції, що займаються проблематикою

гірничодобувного комплексу, геомеханіки гірських порід, управління гірничим виробництвом та іншими проблемними питаннями розробки родовищ вугілля та інших корисних копалин.

### ГОЛОВНОМУ ІНСТИТУТУ ГІРНИЦТВА – 90 РОКІВ

Робоча поїздка делегації почалася із урочистостей на честь цієї ювілейної дати. Польські колеги відзначили нагородами дев'ятьох найважливіших особистостей, з якими вони проводять тісну наукову співпрацю. Серед нагороджених був також ректор НГУ академік НАН України Геннадій Півняк.

На базі ГІГ відбувся науково-методичний семінар, на якому Геннадій Півняк і Роман Дичковський представили спільну презентаційну доповідь «Напрямки наукових досліджень НГУ – рамки програми ЄС Горизонт 2020». Зі свого боку польські колеги представили напрями своїх наукових досліджень, що проводяться у рамках програм європейської співпраці.

Представники Національного гірничого університету ознайомилися із лабораторною базою ГІГ, зокрема, із лабораторіями радіометрії та чистих вугільних технологій. Було узгоджено й підписано протокол спільних дій та визначено основні напрями співпраці, серед яких на першому місці стоїть організація робочих груп щодо формування заявок за програмою ЄС Горизонт 2020, взаємне любіювання інтересів на ринках України та Польщі при співпраці із іншими партнерами, можливість стажування співробітників НГУ в унікальних лабораторіях Інституту.

Відзначаючи особистий внесок у розширення співпраці між нашими закладами та у розвиток українсько-польських відносин, згідно рішення Вченої ради НГУ було вручено відзнаки НГУ генеральному директору ГІГ професору Ю. Дубінські, першому заступнику генерального директора професору Я. Ваховичу, керівнику відділу технологій розробки родовищ, професору Станіславу Пруску.

### ДІЛОВА ЗУСТРІЧ ІЗ ПРЕДСТАВНИКАМИ НВО «ГЕОБІТ - ПАНДЕА»

На ній було обговорено питання участі цього об'єднання у наданні спонсорської допомоги Центру українсько-польської співпраці НГУ, юридичних консультацій із комерціалізації розробок НГУ та створення Міжнародного наукового парку за участю НГУ.

Відзначаючи особистий внесок у розвиток українсько-польських ділових стосунків, згідно рішення Вченої ради НГУ Геннадій Півняк вручив відзнаки нашого університету президентові НВО «Геобіт - Пандеа» Міхалу Потемпі і голові профспілки «Солідарність – 80, гірничий напрямок» Станіславу Бжезьняку.

### ПІДПИСАНО ПРОТОКОЛ СПІЛЬНИХ ДІЙ

В Опольському технологічному університеті делегація НГУ провела робочі зустрічі із проректором з міжнародних зв'язків професором К. Маліком, проректором з наукової роботи Янушем Посполита, деканом механічного факультету професором Тадеушем Лягодою, директором інституту електроенергетики та відновлювальних джерел енергії професором Даріушем Змарли. Було обговорено питання щодо можливого вступу НГУ до консорціуму «Прогрес 3», участі професорсько-викладацького складу НГУ у наукових колективах цього об'єднання при поданні заявок за програмою ЄС Горизонт 2020, спільних публікацій наукових статей, підручників, обміну професорсько-викладацьким складом, участі у програмах студентської мобільності.

Для визначення першочергових завдань роботи структурних підрозділів між НГУ та ТУ «Опольська політехніка» було підписано протокол спільних дій у рамках реалізації угоди про співпрацю.

### ОДНЕ З ЧИСЛЕНИХ ЗАВДАНЬ – СТВОРЕННЯ ПРОГРАМИ ПОДВІЙНИХ ДИПЛОМІВ

В ТУ «Вроцлавська політехніка» відбулася зустріч

із ректором університету професором Тадеушем Венцовскі, деканом електротехнічного факультету професором Вальдемаром Ребізантом, деканом факультету геоінженерії, гірництва і геології професором Войцехом Ченжковським, відповідальним за співпрацю професором Лешекком Павлячком, директором моніторингу та управління проектами Рафалом Павлячком, завідувачами кафедр і співробітниками факультетів.

Основна тема обговорення – обмін студентами і науковцями. Зокрема, продовження обміну студентами електротехнічного інституту НГУ та електротехнічного факультету ТУ «Вроцлавська політехніка» із залученням науково-дослідної бази НДІ «Сиргит», формування програм підготовки студентів на базі НГУ та ТУ «Вроцлавська політехніка», створення програми подвійних дипломів, залучення аспірантів, докторантів та молодих учених НГУ до стажування на базі ТУ «Вроцлавська політехніка» за кошти приймаючої сторони, залучення студентів, аспірантів і молодих науковців до досліджень із залученням лабораторної та тестової бази ТУ «Вроцлавська політехніка». Важливого значення на переговорах надавалася темі спільної участі у науково-дослідних і освітніх програмах, які фінансуються Європейськими і Північноамериканськими структурами.

Для визначення першочергових завдань роботи структурних підрозділів обох вищих навчальних закладів було підписано протокол спільних дій у рамках реалізації угоди про співпрацю між НГУ та ТУ «Вроцлавська політехніка».

Відзначаючи особистий внесок у розвиток українсько-польських ділових стосунків, згідно рішення Вченої ради НГУ медаллю «За відданість університету» нагороджено ректора ТУ «Вроцлавська політехніка» професора Т. Венцовського.

### НА ВЧЕНИХ НГУ ЧЕКАЮТЬ ПРОЕКТИ ІЗ ПІДЗЕМНОЇ ГАЗИФІКАЦІЇ ВУГІЛЛЯ

Делегація НГУ зустрілася з директором дослідницького інституту «Сиргит» професором Монікою Харддіурою. На зустрічі обговорювалися питання можливої участі співробітників НГУ у проектах із підземної газифікації вугілля і прогнозу гірських ударів у ціликах шахт компанії КГХМ.

Узгоджено участь ректора НГУ Геннадія Півняка у міжнародній науково-практичній конференції у вересні 2015 р. за кошти приймаючої сторони. На дану конференцію замовлено доповідь на тему акустичних методів прогнозу геодинамічних явищ для рудних і вугільних шахт.

Окрема увага приділялася можливості та умовам стажувань наукових дослідників та студентських практик представників НГУ за рахунок приймаючої сторони. Узгоджена участь щодо фінансової підтримки практик студентів ТУ «Вроцлавська політехніка» та НГУ під час їх перебування, відповідно, на території Польщі та України.



## «ВИЩА БАНКІВСЬКА ШКОЛА» - НАДІЙНИЙ ПАРТНЕР НГУ

Під час робочої зустрічі делегації НГУ з ректором ВБШ професором Стефаном Форлічем, канцлером професором Марекком Наталі були обговорені наступні питання:

- підготовки студентів за програмою отримання диплома магістра у ВБШ;

- розширення програми наукових досліджень і пошук коштів із європейських фінансових структур на виконання проектів (у першу чергу Горизонт 2020; Молодь у дії; Жана Моне, Еразмус);

- програма розвитку співпраці за напрямом «Логістика» з метою використання досвіду, потенціалу та партнерів «Вищої банківської школи» у підвищенні рівня підготовки фахівців з логістики в НГУ.

Ректор НГУ Геннадій Півняк повідомив польських колег, що рішенням Вченої ради НГУ ректорові ВБШ професору Стефану Форлічу присвоєно почесне звання «Почесний професор Національного гірничого університету». Згідно рішення Вченої ради НГУ за особистий вклад у розвиток наукових, освітніх та ділових стосунків між НГУ та ВБШ відзнаками нашого університету нагороджено канцлера ВБШ Марекка Наталі та віце-канцлера Барбару Щепанік.

## СТУДЕНТИ НГУ ПРОДОВЖАТЬ ОТРИМУВАТИ СЕРТИФІКАТИ В КГМА ІМ. СТАЩИЦЯ

КГМА ім. Стащиця з НГУ поєднують досить давні наукові зв'язки. Тож представникам обох ВНЗ було про що поговорити. Делегація НГУ провела зустрічі з ректором професором Т. Сломкою, деканом факультету гірництва та геотехніки професором П. Чая, завідувачем кафедри геомеханіки професором А. Тайдушем, відповідальним за співпрацю з вищими навчальними і науково-дослідними закладами України від КГМА професором Тадеушем Майхерчиком та головою фонду «Фундація для КГМА» доцентом Єжи Кіцькі.

Головне, на що найбільше зверталася увага обох сторін, - це можливість участі співробітників НГУ у науково-дослідних і освітніх програмах на замовлення польських і українських корпорацій, інших проектах, що фінансуються європейськими і північноамериканськими структурами. Узгодження порядку подання заявок науковців для участі у програмі Горизонт 2020 та формування наукових колективів для її реалізації.

Розглядалися питання, важливі для сьогоднішнього міжнародних стосунків НГУ, такі як продовження програми студентських обмінів і участь у програмі отримання друго-

го диплома у польських вузах, розширення даної програми на електротехнічні спеціальності; участь студентів у програмах обміну, зокрема у засіданнях міжнародних студентських науково-практичних конференцій «Розширюючи обрії» та «Summer Mining School»; обмін професорсько-викладацьким складом для взаємовигідної співпраці наукових шкіл і читання лекцій (участь у програмі Visiting Professor. У КГМА завжди раді студентам-гірникам з НГУ і щовесни чекають їх на стажування й отримання сертифікатів.

## ГЕННАДІЄВІ ПІВНЯКУ ВРУЧЕНО ВІДЗНАКУ «ЗОЛОТИЙ ПАРТНЕР ШКОЛИ ПІДЗЕМНОЇ РОЗРОБКИ»

На робочій зустрічі з керівництвом Інституту мінеральної сировини і енергетики Польської академії наук директором Євгеніушем Мокшицьким, заступником директора Людмилою Гавлік, а також іншими співробітниками Інституту були узгоджені основні напрями можливої співпраці, а також питання спільної видавничої діяльності.

Виходячи із довготривалих наукових і ділових контактів ректорові Національного гірничого університету, академікові НАН України Г.Г. Півнякові було вручено відзнаку «Золотий партнер Школи підземної розробки». Дана відзнака є найвищим визнанням співпраці із цією поважною організацією у Польщі. Вона вручається як окремим особам, так і виробничим підприємствам за особливі заслуги в галузі підготовки кадрів та розвитку міжнародних відносин.

Для підвищення ефективності розвитку відносин між НГУ та Інститутом мінеральної сировини та енергетики Польської національної академії наук було внесено доповнення до рамкової угоди про співпрацю, що включає програму спільних дій на найближчі роки.

Тож за досить короткий термін перебування делегації НГУ в освітніх та наукових установах Польщі було встановлено нові контакти із освітніми та науковими працівниками нашої найближчої сусідки, які представляють значний інтерес для розвитку міжнародного співробітництва структурних підрозділів НГУ. Також отримано інформаційні матеріали, що становлять значний інтерес для подальшого вдосконалення навчального процесу гірничого університету, виконання спільних науково-дослідних проектів, у тому числі за кошти Європейських фінансових структур.

Валентина Шабета,

ІАЦ НГУ (за матеріалами звіту про відрядження)



## На Батьківщину – з престижним українським дипломом

У Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара відбулося урочисте вручення дипломів іноземним студентам. Цього року володарями дипломів про успішне завершення навчання стали 84 випускника ДНУ з 23 країн світу, серед них – 72 бакалаврів, 10 магістрів, 2 спеціаліста, а також 22 іноземних слухача підготовчого відділення.

У церемонії випуску іноземних вихованців взяли участь проректор з науково-педагогічної роботи в сфері міжнародного співробітництва ДНУ Михайло Д'яченко, начальник відділу підготовки фахівців для зарубіжних країн і академічних обмінів Геннадій Онищенко, завідувач кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців Олена Панченко та інші.

Щиро вітаючи розмаїтий інтернаціональний випуск з цією важливою та довгоочікуваною подією, представники університету підкреслили, що протягом усіх років навчання намагалися створити для своїх іноземних вихованців зручну, веселу та насичену атмосферу. «Шановні випускники! Весь цей час ми докладали зусиль, аби вам було цікаво й комфортно вчитися у нашому університеті. Ми також вчили вас з повагою ставитися один до одного, бо, як ви змогли пересвідчитися, Україна – це, насамперед, країна доброзичливих і толерантних людей. А сьогодні бажаємо вам подальших успіхів на науковій ниві, благополуччя та гідної праці, яка годуватиме вас і ваші сім'ї. Щастя вам, і де б ви не були, завжди залишайтеся гідними представниками нашого навчального закладу», – побажав випускникам начальник відділу підготовки фахівців для зарубіжних країн і академічних обмінів Геннадій Онищенко. Сподівання, що добра пам'ять і гарні враження про Дніпропетровський національний університет на довгі роки залишаться в серцях іноземців, висловив і проректор з науково-педагогічної роботи в сфері міжнародного співробітництва ДНУ Михайло Д'яченко. «Дорогі випускники, ви знаєте, що наш університет – один із провідних вищих навчальних закладів України. Дипломи ДНУ, справді, дозволяють зайняти високе місце у ваших країнах, проте, зауважте, багато що на цьому шляху буде залежати тільки від вас. І пам'ятайте: в Дніпропетровському національному університеті ми прагнемо зміцнювати зв'язки зі своїми випускниками, тож завжди будемо раді вітати тут ваших рідних і друзів. А поки що – успіхів вам у статусі молодих кваліфікованих спеціалістів!» – наголосив Михайло Павлович.

Зазначимо, що підготовка іноземних громадян у Дніпропетровському національному університеті ім. О.Гончара ведеться з 1989 року. За цей період вищу освіту в університеті отримали близько 3000 іноземних студентів з понад 50 країн Європи, Азії, Африки, Латинської та Північної Америки. «На сьогодні в нашому

університеті навчається близько 300 іноземних студентів, у тому числі й студенти-іноземці з донецьких та луганських вищих навчальних закладів, – розповідає Геннадій Анатолійович Онищенко. – Найбільш популярними спеціальностями серед них є такі: «Міжнародні економічні відносини», «Фінанси і кредит», «Політологія», «Правознавство», «Англійська мова і література», «Мікро-і наноелектроніка». Як показує практика, найбільш старанні студенти до нас зазвичай приїздять із Китайської Народної Республіки, Анголи, Індії, Узбекистану. До речі, цього року ми маємо навіть першого володаря червоного диплому серед студентів-іноземців – це Аріф Мамедов з Туркменістану».

Власне, восьмеро іноземних студентів, які виявили особливі успіхи в навчанні та брали активну участь в громадському житті університету, були додатково відзначені почесними грамотами під час церемонії.

Розповідає один з відмінників підготовчого відділення для іноземних громадян, індієць Ракеш-Шанкар Бхарті: «Я успішно пройшов підготовчий період і планує через рік вступити на російське відділення факультету української й іноземної філології. Російську мову я самостійно почав вивчати ще в Індії. Опанував її всього за рік, аде у ній так багато спільнокореневих із санскритом слів, і мені це цікаво. На Батьківщині я також встиг отримати ступінь магістра з японської мови і чотири роки працював там перекладачем. Загалом, я дуже люблю вивчати мови і вже знаю сім із них, а зараз додатково вивчаю ще й українську», – говорить студент.

Інший, не менш здібний студент з Республіки Конго Віфран Малонга, отримавши ступінь бакалавра в галузі міжнародних відносин, готується продовжити своє навчання в магістратурі ДНУ ім. О.Гончара. А поки що, за час літніх канікул, хлопець планує поїхати в Міністерстві закордонних справ у столиці своєї країни місті Браззавілі або ж прийняти запрошення подруги з Франції для проходження практики в міжнародній благодійній організації «Медицина без кордонів». «Також не виключено, що в майбутньому я вступатиму в аспірантуру ДНУ із соціальних комунікацій, бо, серед іншого, прагну навчитися і «продавати» свої ідеї», – ділиться планами Віфран.

Опісля церемонії, отримавши заповітні дипломи, ось ці впевнені в собі, щасливі і горді випускники-іноземці поспішили на пам'ятне фотографування біля головного корпусу університету... Всі вони такі різні і водночас тепер такі однакові в своїх спільних, сподіваємося, яскравих спогадах про Дніпропетровський національний університет!

Інформаційно-аналітичне агентство

ДНУ ім. О. Гончара Тел.: 374-98-20 www.dnu.dp.ua

## На Дніпропетровщині встановлено 50 меморіальних дошок на честь героїв АТО



У навчальних закладах Дніпропетровської області відкрито понад 50 меморіальних дошок та створено близько 200 куточків слави на честь загиблих захисників України. Тематичні експозиції, що розповідають про видатних земляків, діти створюють разом із викладачами та волонтерами.

У Дніпродзержинській школі №18 створено меморіальну стіну з іменами 20 мешканців міста, які віддали життя за мир та незалежність України. Стіну пам'яті захисників встановили всередині школи, поруч з музеєм бойової та трудової слави.

У Вищетагарівській школі, що у Томаківському районі, у музейній кімнаті відкрито експозицію «Гарячі серця». Виставка розповідає про мужність і звитягу двох жителів села: 60-річного військового пенсіонера і 22-річного юнака, які віддали своє життя за Україну.

Кімнати пам'яті, присвячені героям АТО, створюються у школах завдяки роботі пошукових груп. До їх складу входять волонтери, які регулярно відвідують українських воїнів на передовій, школярі, вчителі та ветерани Другої світової війни. Патріотичні експозиції складаються зі зразків військової амуніції, гілз, уламків снарядів. Ці предмети бійці АТО передають дітям у відповідь на їхні листи та подарунки.

Інф. ДОН ДОДА

## На Дніпропетровщині пройшла обласна науково-практична конференція «Оновлення системи управління в умовах реформування вітчизняної освіти»

На базі Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти пройшла обласна науково-практична конференція «Оновлення системи управління в умовах реформування вітчизняної освіти».

Мета конференції – висвітлення стратегій розвитку освіти Дніпропетровщини у контексті інноваційних змін, визначення основних підходів реформування шкільної освіти та ознайомлення з практичними здобутками у сфері теорії та практики педагогіки, психології та освітнього менеджменту.

У конференції взяли участь начальники відділів освіти, керівники методичних кабінетів, науковці, директори навчальних закладів керівники методичних служб, керівники районних (міських) методичних об'єднань директорів шкіл тощо.

Було визначено основні напрямки роботи секцій: стратегії розвитку вітчизняної освіти, бюджетна політика в умовах реформування системи освіти, політична культура

керівника закладу, пріоритети державного управління в галузі освіти, реалізація проектного менеджменту в освітній галузі, нові підходи до управління, особливості управління освітніми процесами.

Під час роботи секцій було розглянуто такі актуальні питання, як особливості управління педагогічним колективом школи, застосування сучасних технологій в системі муніципальної освіти для оптимізації моніторингу якості освіти, особливості національно-патріотичного виховання в системі експериментального навчального закладу та роботи з громадськими організаціями в умовах сучасної школи інше.

Мови конференції: українська, російська, англійська. За результатами конференції заплановано видати електронний науковий збірник.

**Іван Безена,**  
член оргкомітету  
науково-практичної конференції

## Патріотичний відпочинок під кураторством українського «кіборга»: на Дніпропетровщині відкрито військово-патріотичний клуб



У військово-патріотичному клубі «Iron Dnprg» стартувала перша зміна. Працює клуб на тренувальній базі Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Ініціатива такого формату відпочинку для підлітків належить голові Дніпропетровської облдержадміністрації Валентину Резніченку.

«Це безпечний, цікавий та сповнений змістом відпочинок юних патріотів України. У багатьох дітей, які сьогодні відпочивають у військово-

патріотичному клубі, батьки знаходяться в зоні АТО. І цей приклад, який вони відчують у своїх родинах, сьогодні виражається в їх бажанні розвивати свій патріотичний дух, фізичну та внутрішню силу. Переконали, що з таким майбутнім наша країна буде успішною», - наголошує Валентин Резніченко.

Учасниками першої зміни табору «Iron Dnprg» стали 47 старшокласників Дніпропетровщини. Тут вони вивчають 5 різних військово-спортивних дисциплін. Сьогодні для

учасників «Iron Dnprg» провели заняття з тактико-спеціальної підготовки та основ тактичної медицини, а також заняття в інтерактивному тирі.

В учасників військово-патріотичного клубу є унікальна можливість пройти курс молодого бійця та справжнього патріота під кураторством учасника антитерористичної операції, «кіборга», викладача філософії та політології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ Кирила Недри.

«Заняття у військово-спортивному клубі розраховані на орієнтування школярів у соціальному просторі. Ми не навчаємо дітей тримати зброю. Тут вчать любові до Батьківщини, патріотизму, пояснюють, що таке держава, і молодь може і повинна робити для держави. Завдяки цьому проєкту ми відновлюємо якісну систему патріотичного виховання молоді», - повідомив Кирило Недра.

У програмі навчання «Iron Dnprg» - основи зброєзнавства та спеціальна фізична підготовка, історія та структура Збройних сил України, заняття в мультимедійному тирі та страйкбол.

Разом з юнаками у військово-патріотичному клубі навчаються й дівчата.

«Дівчата також можуть бути сильними та сміливими. Я прийшла сюди довести це. Отримані знання зайвими не будуть. Наприклад, вміння надавати медичну допомогу може знадобитися у повсякденному житті», - упевнена дев'ятикласниця з Дніпропетровської школи №126 Софія Греськів, одна із чотирьох дівчат у групі «Iron Dnprg».

Наступна зміна військово-патріотичного клубу «Iron Dnprg» стартує 30 червня.

## На Дніпропетровщині підведено підсумки обласного літературного конкурсу «Герої моєї Вітчизни-2015»



На базі Дніпропетровської обласної бібліотеки для молоді ім. М. Светлова відбулась підведення підсумків обласного літературного конкурсу «Герої моєї Вітчизни-2015» та відзначення переможців.

Особливістю цього року стало те, що поряд із творами, присвяченими 70-й річниці Перемоги над нацизмом у Європі, були представлені роботи, які засобами художнього слова розкривають піднесення українського патріотизму під час Революції Гідності на Майдані, реакцію сучасної молоді на анексію Криму та прославлення героїзму військових, які захищають нашу землю на Сході країни.

Авторитетне журі конкурсу, до складу якого увійшли представники Дніпропетровської організації Національних Спілок письменників та журналістів України: Єліна Заржицька, Наталія Дев'ятко, Ольга Рєпіна, член Конгресу літераторів України, поетеса та композитор Олена Швець-Васіна і завідувача лабораторією українознавства і народознавства ДОІППО Жанна Крижановська, визначили серед конкурсантів переможців у номінаціях «Поезія» і «Проза».

У номінації «Поезія» серед учасників віком 15-21 років I місце посіла учениця Лозуватської ЗОШ I-III ст. № 1 ім. Т. Г. Шевченка с. Лозуватка Криворизького району Дніпропетровської області Ірина Постольник. На II місці опинилась Катерина Артюх з с. Новопілля Криворизького району, а III місце виборолла учениця ЗОШ I-II ст. № 12 м. Марганець Софія Галко.

Серед учасників віком від 22 до 35 років у цій же номінації I місце завоювала Оксана Крижановська, викладач історії ПТУ № 71 смт. Шорськ, II місце – Богдан Будьоний, студент Харківського авіаційного інституту родом з с. Запоріжжя Широківського району, III-є – Тетяна Мулахметова з м. Верхньодніпровськ Верхньодніпровського району.

У номінації «Проза» місця розподілилися наступним чином: серед вікової категорії 15-21 рік переможцем була визначена Альона Шульга (Межівський район), II місце здобула учениця Дерезуватської ЗОШ с. Дерезувате Синельниківського району Руслана Кімаковська, а III місце посів Владислав Павлиш з смт. Широке.

У віковій категорії 22-35 років I місце виборолла Анна Ніколаєнко (с. Широке Криворизького району), II місце

посіла Ольга Слонь з с. Китайгородка Томаківського району, а III місце поділили між собою одразу два конкурсант – Аліна Пізняк з Межівського району та Катерина Косова з смт. Васильківка Васильківського району.

Крім того, заохочувальними нагородами були відзначені сім конкурсантів: Сергій Лимарь – учень ЗОШ № 2 с. Покровка за піднесення образів героїв сучасності, Дар'я Медведєва – учениця ЗОШ с. Зоря Томаківського району за ліризм громадянської поезії, Таїсія Бережна – учениця НВК ЗОШ № 1 смт. Покровське за реалістичне змалювання художнього образу захисника рідної землі, Тетяна Белєвцева – майстер виробничого навчання ДПТНЗ «Томаківський професійний аграрний ліцей» с. Кисличувата Томаківського району за філософське осмислення суті війни та миру, Лілія Хрипко – учениця Томаківської ЗОШ № 1 смт. Томаківка як наймолодша учасниця конкурсу – за збереження рідної пам'яті, Валерія Павлюк – учениця СЗШ № 2 м. Орджонікідзе за доречне використання недослідженого фольклору остарбайтерів та Руслана Р'яко – студентка ДНУ ім. Олесь Гончара з с. Зайцеве Синельниківського району за достовірне висвітлення Другої світової війни засобами художньої прози.

Непохитною вірою у майбутнє України та гарячою любов'ю до Батьківщини лунають поетичні рядки однієї з переможців конкурсу Тетяни Мулахметової, і саме цими словами хочеться завершити повідомлення про результати обласного літературного конкурсу «Герої моєї Вітчизни»:

Скінчиться цей час і загояться рани,  
Але ти в душі збережи ці слова:  
Що наша країна, немов люба мати,  
Залежить від тебе і мене вона!  
За тебе стояли ми там – на майдані!  
За тебе, рідненька, ти часу не гай!  
За тебе ми кров дорого проливали.  
За тебе, країно, живи й процвітай!

**Наталія  
Спарихіна**





## На Дніпропетровщині відбулася науково-практична конференція

Кафедрою фізичного виховання Криворізького національного університету була проведена науково-практична конференція «Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України».

У роботі конференції прийняли участь студенти, викладачі кафедри фізичного виховання і гірничого коледжу Криворізького національного університету.

На конференції було заслухано та обговорені доповіді, що стосуються сучасних проблем у системі фізичного виховання та спорту серед учнів та студентської молоді України.

У процесі роботи конференції надано характеристику різних аспектів оцінки підготовленості учнів та студентів, що визначає рівень їх фізичної підготовки. Розглянуто питання підвищення якості як тренувального так і навчального процесів фізичного виховання.

Піднімалися питання щодо підготовки студентів-спортсменів з ігрових видів спорту, контролю за навчально-педагогічним процесом, методики розвит-

ку фізичних якостей у студентів спеціального медичного відділення, управління матеріально-технічним та науково-методичним забезпеченням.

Учасники конференції відзначають зростання авторитету, необхідність і корисність таких зустрічей та підкреслюють, що успішне проведення конференції сприяє обміну науково-практичною інформацією, встановленню ділових і особистих зв'язків між молодими та досвідченими викладачами, вирішенню спільної задачі виховання всебічно розвинутої, фізично загартованої молоді.

Було видано збірники тез конференції для подальшого їх використання в якості практичного посібника з метою покращення педагогічної діяльності у сфері фізичного виховання та спорту.

**Дніпропетровське обласне відділення Комітету з фізичного виховання та спорту МОН України**

## 16-річний штукатур з Дніпропетровщини серед кращих в Україні



Учень II курсу Дніпропетровського училища будівництва Андрій Кулібаба виборив друге місце на Всеукраїнській першості штукатурів.

У фіналі фахового конкурсу штукатурів Андрій Кулібаба показав високі результати: склав тести з профільних предметів і успішно розв'язав спеціальне розрахункове завдання. Під час практичної частини юний штукатур професійно наніс на розчин суміші штукатурки різної консистенції та сформував фактуру декоративної поверхні.

За підсумками змагань учень II курсу Дніпропетровського вищого професійного училища будівництва Андрій Кулібаба поступився лише представникові Херсонського вищого професійного училища № 2. На III-му місці учень Тернопільського вищого професійного училища № 4.

Заключний етап Всеукраїнського конкурсу «Штукатур» проходив на Сумщині. За завдання кращого змагалися 25 представників робітничої професії з різних куточків України. Таке право юні фахівці вибороли у ході обласних етапів.

За інф. ДОН ДОДА

## «Літо інтелекту» в обласній літній профільній філологічній школі Дніпропетровського відділення Малої академії наук України

В рамках Всеукраїнського освітнього проекту «Літо інтелекту» 15 червня розпочала свою роботу обласна літня профільна філологічна школа Дніпропетровського відділення Малої академії наук України.

Метою проведення літньої профільної філологічної школи було виявлення та відбір слухачів, які мають нестандартне творче мислення, здібності та нахили до наукової творчості, підтримка і подальший розвиток таких учнів.

Навчальна програма філологічної школи передбачала використання термінології та методики роботи з джерелами та спеціальною літературою, орієнтація у широкому колі літератури з акцентом на наукових роботах, створення моделі наукового дослідження, написання наукових статей.

В секціях філологічної направленості, а це – українська мова і англійська філологія, працювали науковці Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара – Ганна Ходоренко, доктор філологічних наук, доцент кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців, Юлія Датченко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального та слов'янського мовознавства, Любов Поліщук, старший викладач кафедри загального та слов'янського мовознавства.

До лекційних занять були залучені методисти нау-

кових відділень КПНЗ «Мала академія наук учнівської молоді» ДОР» Ю. Березовська, В. Захорольська.

Заняття в секції «Українська мова» сприяли розвитку індивідуальної мовленнєвої культури, розширенню комунікативних можливостей, вихованню у слухачів інтересу до вивчення української мови та з'ясування її ролі у колі інших слов'янських мов.

Робота в секції «Англійська філологія» зосередилася на актуальних проблемах сучасної англійської мови, а саме на синтаксичних структурах, що ускладнюють сприйняття і відтворення мови через відсутність прямих відповідностей між ними. Теми для дискусій ґрунтувалися на прочитаних і прослуханих текстах новинних передач Голосу Америки.

Завершилися обласні літні профільні школи підсумковими контрольними роботами, з якими учні справились досить успішно. 95% учнів мали високий рівень навчальних досягнень.

Відгуки викладачів про перспективи та враження від літніх профільних шкіл також були позитивними.

«Літня профільна школа Малої академії наук учнівської молоді Дніпропетровської обласної ради – це одне із особливих освітніх середовищ.

У невеликому колективі який об'єднує слухачів за спільними інтересами, рівнем інтелекту й здатністю

успішно займатися науково-дослідницькою діяльністю, яким є літня профільна школа МАН, можна легше й краще реалізувати принципи особистісно зорієнтованого навчання.

Літня профільна школа є водночас засобом діагностики, проектування та продукування не лише навчального, науково-дослідницького, а й виховного результату, що дає можливість детермінувати розвиток особистості слухача й керувати результатом його діяльності, спрямовуючи її в правильне русло, можливість імпровізувати, викладати та сприймати матеріал не в навчальній аудиторії, а в неформальних умовах, дає можливість повніше, краще розкритися й педагогу й слухачеві в особистісному плані, оцінити та зрозуміти власну позицію та місце в навчально-виховному процесі такого позашкільного закладу освіти як Мала академія наук учнівської молоді Дніпропетровської обласної ради», – пише Любов Поліщук, старший викладач кафедри загального та слов'янського мовознавства Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара.

Десятиденне перебування в літніх школах запам'ятається учасникам ще й цікавими розвагами. Розважальна програма «100 витівок для кращих друзів»,

де діти протягом години демонстрували жартівливі пісні та танці для своїх друзів. Це піднімало настрій, через ритмічний тактильний контакт, зближувало, вчилися виконувати вправи спільно.

Спільний концерт до Дня Пам'яті сприяв зближенню дітей різних загонів, допомагав налагодити спілкування дітей різних вікових категорій.

Концерт-знайомство «Хвилина слави» сприяв розкриттю талантів кожної дитини. Всі бажаючі демонстрували свої таланти: співи танці, гімнастичні вправи, катання на роликах, гру на музичних інструментах.

І як результат, вкрай приємні враження слухачів обласної літньої профільної філологічної школи відпочинком, оздоровленням, навчанням та розвагами.

«У цьому році вперше потрапила до літньої профільної школи, пише учениця середньої загальноосвітньої школи № 114 м. Дніпропетровська, член Малої академії наук учнівської молоді, Яна Шевченко. – Враження залишились гарні. Прийом був гостинний та дружлюбний, а навчання надзвичайно цікаве та легке. Сподобалася робота викладачів, які шукали підхід до кожної дитини, щоб зацікавити та дати нові знання. Дякую за нових знайомих, знання та гарний відпочинок».

## Олена Швець-Васіна: «Тільки творчість врятує нас і світ»



та редколегії Міжнародного альманаху «Форум», Асоціації композиторів Дніпропетровського обласного відділення Національної Всеукраїнської музичної спілки (НВМС), лауреат літературних премій ім. О. Гончара, В. Сосюри і міжнародного фестивалю літературних альманахів «Рідкісний птах», лауреат обласних музичних конкурсів Олена Швець-Васіна.

Зручно вмотивувшись на каналі і розглядаючи численні альбоми зі світлинами, я починаю розмову.

**– Олено, Ви відзначаєте ювілей. Ні-ні! Ніякими цифрами цікавитися не буду. І так же видно – Ви – жінка у розквіті сил і мудрості. А скажіть, яка була дівчинка Олена у 16 років? Про що мріяла?**

– Цікаве запитання (посміхається). Мріяла стати слідчим (полюбляла читати пригодницьку літературу, детективи, особливо – фантастику). А закінчила фізичний факультет Дніпропетровського державного університету... Щоправда, й досі інколи вдається (завдяки нехитрим розміркуванням) знайти загублену річ. Безумовно, захоплювалася і музикою, мріяла бути співачкою... І зустріти велике Кохання!

**– На фото – студентка технічного вишу з великими блакитними очима. Весела, щаслива, мрійлива, довірлива. Чи вдалося Вам зберегти цей стан душі?**

– О, так! Любов до музики, літератури, до всього прекрасного на Землі супроводжують мене і понині. Душі творчих людей мрійливі та юні в будь-якому віці. Моє кредо, дароване з Неба, – в одному з моїх поетичних квантів:

Малюю  
Музичним Пензлем Поезії  
пейзажі Розуму,  
портрети Серця,  
натюрморти Душі,  
симфонію картини Тіла.  
І кожна нота, буква, фарба

тріпоче вогником вагання – чи певно вимальовую потоки світла, звуків, пахощів короткочасного Життя в захопленні Любові серед Степу безмежності?..

**– У Вашій творчості поезія нерозривно пов'язана з музикою. Але що було і є первинним? Музика чи поезія? Поезія чи музика?**  
– Я відповім рядками власного вірша «Поезія – Мелодія Палітри»:

У творах переспіви – це не рідкість.  
Хіба даремні за дощами зливи?  
Повторне все – негоди, долі, вірші,  
Нове – то лише генія властивість.

Рядків безсмертних не створити нині,  
Та звуки фарб мені не зупинити,  
Бо склад летить по евриці-долині,  
Поезія – Мелодія Палітри.

Дай, Господи, осяяння, натхнення,  
Мук, радості, і розуму, і сили,  
Один рядок, короткий вірш-знамення,  
Щоб серце і у темряві зоріло!

Так само можна сказати, що «Музика – Поезія Палітри», або «Палітра – Музика Поезії». Вони не роздільні. А в мені ці прекрасні компоненти мистецтва інколи «сперечаються»: вірші наповнюються мелодіями, навіть дисонансними (коли мова йде про трагічну долю України, війну). А музика пісень начебто підлашчується під віршовані рядки – власні або інших поетів.

Я щаслива, що написала і виконую пісні на вірші класиків – Тараса Шевченка, Івана Сокульського; членів НСПУ – Миколи Миколаєнка, Сергія Бурлакова, Анатолія Шкляра, Олеси Мудрак, Людмили Левченко, Олександри Кравченко, Михайла Селезньова; членів КЛУ – Світлани Поливоди, Віктора Невського, Людмили Некрасовської, Олександра Кутняка, Тетяни Валової, Оле-



ни Хейфець, Юрія Гашинова, Юлії Гнатюк; самобутні поетів – Миколи Потійка, Ольги Афанасьєвої, Ольги Соколової, Ніни Євгенєвої, Олександра Дьоміна, Ольги Приходько, Геннадія Агафонова. Я щаслива, що в мене були чудові наставники «в напрямку Слова» – Микола Миколаєнко (який в свої 95 років продовжує творити поезію!), Володимир Сіренко, Анатолій Шкляр, Валентин Чемерис, Григорій Гарченко, Сергій Андрієв, Ольга Афанасьєва... Я щаслива, що професійні композитори, члени Асоціації композиторів НВМС – Валентина Фалькова, Лілія Бігеева, Олена Ломакіна – створили пісні на мої вірші, а Відмінник культури України Валентина Фалькова написала за моїм сценарієм музику до спектаклю «Музичний бал» для авторського дитячого музичного театру «Надія» ДДМШ №3 і Будинку вчених.

**- Бог щедро нагородив Вас ще й прекрасним голосом. Ви отримали його у спадок чи це цілком Ваш здобуток?**

– Всі здібності – до поезії, музики, співу – я маю завдяки Всевишньому і моїм батькам – Івану Якимовичу і Надії Пилипівні Швець. Мій тато самотужки навчився грати на баяні, акордеоні і гітарі, а мама мала чудовий голос, була солісткою самодіяльного клубу. Обидва віршували з молодості. І саме творчі прагнення підтримують моїх батьків до сьогодні: мамі – 89, а батькові – 94 роки. Взагалі, вся родина Швеців і Руденків (по мамі) була співучою, тобто в мене «співає» родинне коріння. За думкою колег по творчим спілкам, власне виконання пісень на щорічних регіональних конкурсах вокальної музики «Натхненний дует Придніпров'я» допомагало мені (як композитору і автору слів) ставати лауреатом цього конкурсу.

**- Не від одного поета чула, що головне для творчості – мати свою Музу. Без неї, мовляв, неможливо римувати, створювати нове, оригінальне, високе. Який Ваш по-**

**гляд? Чи надихається Ви коханням?**

– Коли тебе кохають – це щастя. Але найбільше щастя, коли кохаєш ти. Натхнення – це і є Муза – здебільшого приходиться саме в пору закоханості, в аурі якої знаходяться майже всі творчі особистості. Я щаслива й тим, що мене кохали достойні чоловіки, і що я сама кохала і кохаю. Безкінечно вдячна своїм «закоханостям», які спонукали взятися за перо. Ось цей поетичний квант – надія проти самотності:

Коли нема нікого поруч,  
ви увяляйте, фантазуйте –  
придумайте свою Любов.  
І на сторінках невизначених  
у книзі вашого Життя  
постійно будуть яскраві  
слова – писемні знаки Щастя  
або його передчуття.

**- Яким є для вас ідеал Кохано-го?**

– Яким би не був чийсь ідеал, його неможливо досягнути. Великі особистості провели все життя в погоні за Мрією, за фантомом-ідеалом... Вважається, що Муза є жінка, всепоглинаюча пристрасть до якої надихає поета, музиканта, художника на творчість і творення. Не кожному вдається, як Франческо Петрарці, до кінця життя мати єдину Музу, свого ангела-хранителя. Після смерті Лаури він оспівував її ще десять років.

Думаю, що для жінки кожний коханий був своєрідним ідеалом. І я настільки обохнювала чоловіків, що навіть не дуже достойна людина (за словами моїх подруг) становилася моїм кумиром. Я придумувала свою Любов. Мужчина, який тільки провів мене додому, повинен був стати моїм чоловіком! Такі почуття до чоловіків втілила в мене моя бабуся Поліна Руденко. Ставши удовою, вона кохала чоловіка, що пішов в інший світ, до останнього свого подиху.

Безумовно, я кохаю свого су-

путника життя – відомого поета і літературного ерудита Віктора Ковриженка (Невського), який надихає мене на поезію і музику, присвячену йому. Ось вірш «Яке то щастя»:

Глибока ніч.  
Метелик сну торкається очей:  
по полю із волошками у житі  
пливе під парусами  
Переможець Грей –  
сучасний Капітан, поезії Орфей.  
Яке то щастя, що ти є на світі!

Слов'ян нащадок – воїн,  
дворянин і гречкосій.  
В твоїх обіймах я забула інших.  
Щоденно з трав морських  
і польових вологу пий,  
Кришталних помислів,  
фантазій-любощів носій.  
Яке то щастя,  
що ти мій найліпший!

Відкрию очі –  
вмить Фрегат Натхнення на стіні.  
Дай, Господи, пізнати Твоєї Віри,  
готовою щоб бути  
до буденної війни  
з собою,  
недовершеною, в сповідях Весни.  
Яке то щастя, як кохаєш щиро!

**- Якщо б могли повернути час на 20 років, що б хотіли змінити, виправити, переробити?**

– Важке і інтимне запитання. Я б хотіла повернути час до юності – там були зроблені найбільші помилки... «Життя – юдольні візерунки, які плетеш для себе сам» – стверджую я. Однак, що б там не було, в мене – два любимох сина, живі батьки, коханий; складна, але захоплююча робота культурним центром територіального центру ветеранів Бабушкінського району міста, де я і члени ансамблю ветеранів «Рябиночка» впливаємо творчу наснагу один одному; мої талановиті друзі; Поезія і Музика, які освітлюють моє життя в темні часи негод. Тому, те що є, нехай залишається у тому ж



пані Олені не бути «знесеною» лавиною численних привітань та дружніх зустрічей. А ще – зібратися з силами, аби прямувати далі й далі – тер-  
нистим шляхом, що веде до височезних шпилів Мистецтва.  
**Розмовляла  
Еліна Заржицька**

## Обласні профільні літні навчальні збори суспільно-гуманітарного напрямку та комп'ютерних наук учнів-членів Дніпропетровського відділення Малої академії наук України

**Обласні літні профільні навчальні збори учнів-членів Дніпропетровського відділення Малої академії наук України суспільно-гуманітарного напрямку та комп'ютерних наук проходили з 25 червня по 4 липня 2015 року на базі дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Комунарець» в с. Могилів, Царичанського району Дніпропетровської області.**

Збори проходили за трьома напрямками: історія, географія, комп'ютерні науки.

Секції «Історія», «Географія», «Комп'ютерні науки» очолювали досвідчені викладачі Дніпропетровського національного університету ім. Олеся Гончара Світлана Каюк, доцент кафедри історії України, кандидат історичних наук; Любов Зеленська, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної та економічної географії; Валентин Рубан, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри статистики й теорії ймовірності; Юлія Журавель, асистент кафедри фізичної та економічної географії.

Різноманітністю форм і методів подачі навчального та дослідного матеріалу, цікавими екскурсіями та польовими зборами була насичена навчальна програма учнів-учасників літніх навчальних зборів суспільно-гуманітарного напрямку. Учасники географічного напрямку отримали досвід польових робіт. Складаючи план ділянки Дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Комунарець», вони навчались орієнтуватися на місцевості, проводити окомірну зйомку, робити комплексний фізико-географічний та соціально-економічний опис досліджуваної ділянки.

Історикам надовго запам'ятається екскурсія до музею «Пам'ять єврейського народу та Голокост в Україні», лекції директора Українського інституту вивчення Голокосту «Ткума», кандидата історичних наук Ігоря Щупака.

Цикл лекцій та практичних занять «Використання Flash-анімації з метою створення мультфільмів та ігор» в секції «Комп'ютерні науки» надав учням можливість навчитись створювати анімацію в середовищі Macromedia Flash 8, використовувати її для створення ігор з допомогою Action Script.

І, як результат, успішне написання контрольних, лабораторних та практичних підсумкових робіт. Високий і достатній рівень навчальних досягнень мають 95% учнів.

Учасникам надовго запам'ятається дитячий табір, на базі якого проходило навчання, оздоровлення та відпочинок, з його лісним привабливим ландшафтом, чистим повітрям, смачною джерельною мінеральною водою, кисневими коктейлями.

Змістовна навчальна діяльність перемажальна з цікавими розважальними заходами, спортивними змаганнями, відпочинком у лісі, купанням в басейні. Літні навчальні збори допомогли юним науковцям не тільки здобути нові знання, а й знайти нових друзів-однодумців.

На завершення на урочистому закритті всі учасники літніх зборів, отримали дипломи за досягнення у навчанні та активну участь у суспільному житті, які насамперед нагадуватимуть МАНівцям про приємні червневі дні, проведені в колі друзів.

стані – не виправленим та зміненим. Вважаю, що гріх просити у Господа більше за те, що він мене нагородив.

**- Що стосується Вашого творчого доробку. Чи все вийшло так, як мріялось?**

– Я автор 5-ти книжечок поезії – «Ромашек сребряный звон», «Лети кризь час, лети!», «Портрети Серця», «Поэтические кванты», «На свет Любви», багатьох публікацій в колективних виданнях, ЗМІ, Інтернеті. Ноти моїх пісень теж друкувалися в колективних збірниках.

Одна з нещодавніх публікацій для мене особливо важлива. Мова йдеться про збірку поезії «Воїнам Світла» Благодійного фонду «Віта-Дольче» сімейного подружжя Степана Жука і Валентини Попелюшки з м. Мукачево. Я один з ста авторів цього збірника, поезії якого присвячені нашим Героям – захисникам Батьківщини. Наше сьогодення знову і знову відзивається в поетичних серцях справжніх українців новими відчайдушними строфами. Міжнародний літературний альманах «Форум» (де я – член редколегії), який виходить двічі на рік, являється своєрідним свічадом, відображаючи творчі досягнення і відношення до навколишніх подій різноманітних авторів світу. Альманах продовжує кращі літературні традиції, і я горда тим, що друкувалася в усіх одинадцяти випусках.

Мріяла до ювілею випустити «Смішинки дітей – Ігоря та Артема», яких зібралось чимало, бо я старанно їх записувала з початку народження обох синів (раджу це робити всім батькам!). Мріяла випустити «Азбуку в оповіданнях про хлопчика Германа» (це мій онучатий племінник). Мріяла випустити книжечки своїх пісень – дорослих і дитячих... Нічого, це все поспереду! Головне – МИР в Україні і в усюду світі!

**- Ваші творчі плани на майбутнє.**

– Вони – у відповіді на попереднє питання. Тільки творчість рятує нас і світ. Рушаймо далі, по стежинках творчих мрійнь! Тоді почуємо «Мелодико життя»:

Мелодико життя, тебе вітаю!  
Щомиті твої співи пізнаю,  
Які впливають кисень в кров мою.  
Честь бути гостею в твоєму раї!

В тобі – стежинка дивного блукання  
В пустелі сірого буття і втрат.  
Прокинувшись, я чую з-поза ґрат:  
Все ж глухне дисонансове звучання!

Коли акорди темряви – чужинці –  
Поринуть у міхотну просторинь,  
То тільки той, хто зніметься з колін,

Щоб з долею зіграти наодинці  
Ансамбль у безліч самостійних рук,  
Мелодики пізнає певний рух.

На цьому нашу розмову доводиться завершити, бо задзвенів мобільний телефон, і ювілярка почала домовлятися про зустріч з кимсь із численних друзів. Мені залишилось подякувати за розмову і побажати

«З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ»

# ДІДО ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ ЗАГИНУВ В ЛАВАХ УПА ПІД БОЛЕХОВОМ

Potomek Banderowca.  
LifInvest. 8 July 2015  
Courtesy Vira Bodnaruk from Florida

Ця інформація віднедавна стала не тільки «притчею во язицах» не тільки в Прикарпатському містечку Болехові, але й в соціальних мережах. В усякому разі й листівки, розповсюджені Болехівськими теренами, й Інтернет розповідають про таке: «У росіян трісне череп від почутого. Польща отримала славно-го Президента, нащадка Української Слави. Михайло Іванович Дуда (псевдо «Громенко», «Зиновій»; роки життя: 21 листопада 1921 р., с. Сороки-Львівські Пустомитівського району нині Львівської обл. – 7 липня 1950 р., біля с. Танява нині Болехівської міськради Івано-Франківської обл.) – український військовий діяч, поручик УПА, командир «Залізної сотні», що входила до 2-го Черемиського куреня 26-го Територіального відтинку «Лемко» оперативної групи УПА-Захід; Лицар Золотого Хреста Бойової Заслуги 1-го класу (посмертно)».

До посту додано дві фотографії – М. Дуди-«Громенка» й А. Дуди-Президента з підписом польською мовою: «Нащадок бандерівця – на Президента Польщі!»

Що ж, залишається лише чекати офіційного визнання свого родоводу з боку Анджея Дуди. Що стосується болехівців, то не виключено, що їм варто сподіватися на приїзд високого гостя з сусідньої держави.

Припускається також, що останній бій борця за Україну Михайла Дуди заслуговує окремої розмови. Начебто до його загибелі під Болеховом причетний відомий англо-московський агент Кім Філбі.



Przodkowie: drzewo "16" — drzewo "32" — drzewo "64"

	<u>Jan Duda</u> 1870	<u>Adam Rams</u> 1880	<u>Aleksy Nikodem Milewski</u> 1857	?
pradziadkowie	&	&	&	&
	<u>Rozalia N.</u> 1880	<u>Katarzyna Majka</u> 1890	<u>Joanna Mrozowska</u> 1859	?
	8   9	10   11	12   13	14   15
dziadkowie	<u>Alojzy Duda</u> 1910	<u>Kinga Rams</u> 1920	<u>Nikodem Józef Milewski</u> 1894	<u>N. N.</u> 1920
	4	5	6	7

Скрін з польського генеалогічного сайту Марека Мінаковського, одного з провідних спеціалістів в своїй галузі.

## 13 школярів і учнів профтехучилищ розкажуть у Польщі про Дніпропетровщину

Старшокласники і учні профтехучилищ Дніпропетровщини стали учасниками літньої школи у Польщі. У серпні дівчата та хлопці поїдуть до м. Свентохловіце, де на них чекає майже двотижнева програма з численними екскурсіями, конкурсами, творчими майстер-класами та тематичними тренінгами. Про це під час прес-конференції повідомила начальниця відділу науки та вищої освіти департаменту освіти і науки ОДА Ірина Шумік.

Для нових закордонних друзів молодь Дніпропетровщини також підготує презентацію області та її традицій.

«Польська літня школа є спільною ініціативою міністерств освіти двох країн. Цей проект посилює нашу співпрацю, допомагає швидше перейняти досвід європейських реформ. Крім того, для дітей такі канікули

стануть чудовою можливістю культурного обміну», - зазначила Ірина Шумік.

Серед учасників культурного обміну найталановитіша молодь – переможці наукових першостей, лідери учнівського самоврядування, спортсмени та майстрині Петриківського розпису.

За словами Ірини Шумік, відбір учасників проводився польською стороною. Серед основних вимог – творчі і наукові здобутки та вільна англійська мов.

У програмі польської літньої школи організатори планують провести змагання з фізики та математики, а також майстер-класи з петриківського розпису, спортивні та художні першості.

За інф. ДОН ДОДА



## Воїни АТО пишуть листа Путіну

Для кожного патріота України у ці тривожні часи постає питання - що можна зробити для Батьківщини, аби боронити її волю та незалежність. Якщо за віком і станом здоров'я не можу бути ефективним захисником на полі бою, то своє поле бою кожен може визначити собі сам. Я вирішив бити ворога даним Богом мені талантом – полотном і фарбами.

Композиція картини абсолютно сучасна. На картині воїни АТО з різних підрозділів і частин після бою розслабляються – пишуть листа Путіну, в яке вкладають гумор, сатиру, сміх і величезну любов до України. Я ніколи не думав, що роботу над такою незвичайною темою картини «Воїни АТО пишуть листа Путіну» захопить мене цілком і всебічно, оскільки основна частина моєї творчості була присвячена історії України періоду козачтва. Мені подобається жити картиню, думати про картину та її персонажів, переживати їх життя.

А тому я став вивчати нове сучасне озброєння і військові однострої. Персонажі картини: воїни АТО, героїчна Надія Савченко, а також мої друзі.

Спочатку не передбачалася наявність на картині шаржу на Путіна, але в процесі роботи рука сама почала випускати карикатуру на нього як своєрідний «лист» художника. Таким чином мені в голову прийшов образ Путіна у вигляді свині, намальованої воїном АТО, адже там теж воюють художники. У руки пуйла-свині художник вклав ракети, танки, гармати, автомати. Але чому в руки? У копилця!

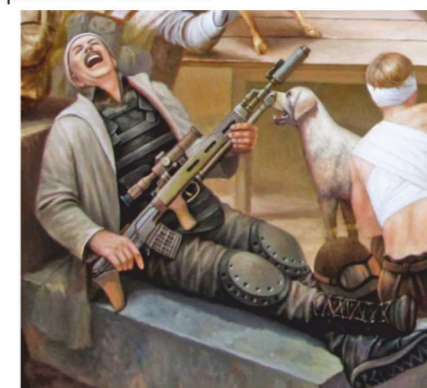
Навпроти пуйла - поранений воїн, як результат «ігор високорогого сатани» - Путіна. Один з воїнів театральньо показує пальцем на свою дупу, як би кажучи - «... поцілуй мене в дупу – пуйло російське...».

Символом стійкості України є Надія Савченко. Вона загрозово нависає над Путіном, демонструючи стійкість та відвагу та впевненість, що війна закінчиться, а мир, спокій і щасливе життя неодмінно настане в Україні.

Вся композиція картини наповнена вірою перемоги добра над злом. Це передається через пози воїнів, їх посмішки та жести. Картина виходить світла, радісна, оптимістична і позитивна.

Герої не вмирають! Слава Україні! Смерть ворогам!

Сергій Чайка,  
художник (м. Січеслав)



# Мала Батьківщина



На цьому місті стояв колись старий дерев'яний міст через Буг. Скільки щемливих дитячих спогадів пов'язано з цією місциною! Тепер міст новий і високий. А мої патріотичні земляки встановили посеред річки державний прапор. Між іншим, на Гайворонщині багато жовто-блакитних нольорів

За таку вважаю Гайворонщину що у Кіровоградській області. Хоч бував тут в бабуні з дідусем здебільшого лише під час літніх шкільних канікул, саме у цих місцях мої найкращі дитячі спогади, душа й усвідомлення, хто я, з якого кореня і народу. Коли глянути на мапу, то «столичний град» Гайворон правдива «глухомань». Найближче велике місто ....Кишинів. До нього яких 180 кілометрів...

Але живуть на Гайворонщині люди по-світлому, без зайвої лайки та пияцтва. Зрозуміло, що на загал, буває по різному, однак, серед людності, де й, посьогодні, до батьків часто-густо звертаються на Ви, важко уявити моральні брудноти.

По дорозі довелося заїхати ще в одну цікаву місцину. Село з чудернацькою назвою Ропотуха, що за яких 20 кілометрів від Умані. Сюди з гамірного та скацапщиного Дніпропетровська повертався на батьківщину через складності долі Павло Дем'янович Надкирничний. Колишній працівник залізничного цеху Південмашу, а відтепер, напевно, селянин. У Ропотусі його батьки, брат і сестра з чоловіком та племінником. Гостили нас там по-українськи широко і смачно. Екологічно чистий стіл стояв під високим і розлогим горіховим деревом, а щебет птахів був найкращим супроводом нехитрої розмови. Про Ропотуху ще можна довго розповідати. Але нині про Гайворонщину....



Жінки Гайворонщини гарні у будь-якому віці. Моя двоюрідна тітка Валентина Пилипишина (Пустовойт) на своєму обійсті у райцентрі



Родина Надкирничних з села Ропотуха, що на благословенній Черкащині



Південний Буг чи не єдина річка в Україні, де збереглися природні пороги. Скільки раз бував я на них хлопчиком! Нині шумлять вони не так вже грізно як колись. Може через те що хлопчик вже давно пузатий дядько...

Хата мого діда була в селі Буговому, що за 7 кілометрів від районного центру на правому березі такої милої серцю річки Південний Буг. Колись це поселення називалося Юзефпіль. Чому така назва і навіщо змінили її свого часу «більшовики-ленінці» пояснити мені ніхто не міг. Нині в Буговому мешкає яких три сотні людей. Здебільшого, як і скрізь по Україні, старики. Якоїсь, так би мовити, інфраструктури в селі фактично не має. Все найнеобхідніше в сусідній Хашуваті, що на протилежному боці річки. А сільрада у більш віддаленому селі Казавчин. Ось так живуть забуті не Богом, а владою буговчани. І сподіваючись лише на себе таки дають раду.

До радісної сльози потішив один показовий сюжет. Побіля контори тутешнього фермера, мого далекого родича Валентина Пустовойта, на дереві немов горобці порозсідалися дітлахи. Чому? Виявляється Валентин як «соціально відповідальний» бізнесмен тримає цілодобово влучений Wi-Fi. Ось і прилаштувалася сільська дітлашня з своїми мобілками і ноутами у такій своєрідній інтернет «фрі зоні». Значить є майбутнє в Україні коли в найвіддаленішому селі юнь тягнеться до прогресу і знань!

У Валентина в оренді 700 гектарів землі. Діло розпочинав з дрібноти. Нині опосередковано дає роботу майже двом сотням земляків. Все було б, попри численні складності, добре аби не фактичне рейдерство з боку



Криниця мого дитинства у селі Буговому. Хто знає може її цілюща вода назавжди прикула моє серце до цих місць...



У селі Хашуватому в десятиріччі, де навчалася моя мати, більше половини учнів було юдейського походження. В ті часи тут було класичне єврейське містечко. Про його життя написано в книзі Х. Меламуда «Хашеватские рассказы». Під час Другої світової війни німці розстріляли у Хашуватому майже тисячу євреїв. Тепер тут меморіальний комплекс...

пріснопам'ятного нашого «землячка» і «політичної проститутки» С. Тигіпка. Його опришки з долярами витискають фермерів Гайворонщини з рідних ланів. Так що для Валентина Пустовойта війна не лише на сході, а й рідному Буговому. Але я чомусь певен що він неодмінно втримається...

Один день присвятив прогулянці човном на Бугу. Спеціально привіз для цього двигун з Дніпропетровська. Дерев'яного човна позичив у дядька Шури, великий і доглянутий город якого збігає до самої річки. Буг засмутив. Хоч і милував око, як раніше чудовими красвидами, але обмілів й став якимсь меншим. А головне чималенько подорожуючи тихими буговськими водами я так ніде не знайшов ознак скупчення риби. Так дрібноту одну можна

було помітити. Місцеві винають у тому браконьєрів. Зрозуміло що вони гублять річкове життя. Однак, все одно діло виглядає дивним. У Гайвороні нині яких 18 тисяч населення. Лише на прибережному житловому масиві Перемога у Дніпропетровську мешкає в рази більше. І браконьєрів серед них так само не бракує. А риба у Дніпрі таки є...

Попри усі сьогоднішні біди «мала Батьківщина» полишила теплі спогади. І не лише через емоційний складник. Тішить найбільше тутешній роботящий, духовно здоровий люд. Не знищили його більшовики, голодомори, «розвинутий соціалізм», «регіонали» - значить і «вата» не знищить, як би той недопалок Путін не пнувся....

Текст і фото Фіделя Сухоноса

## ПОСТАТІ | ВІДРОДИТИ ОЗЕРО ДИТИНСТВА



Анатолій Маляр будівничий озера побіля своєї титанічної робітні

Я записався з цією людиною зовсім нещодавно. І поспішаю поділитися враженнями і думками про Анатолія Володимировича Малеяра. Бо людей таких, як на мене, у світі не багато. Це з їх когорти Галілео Галілей, Ейнштейн, Шевченко та Вашингтон. Просто масштаби різні, різні ролі приготувала доля та історія для кожного з них. І не поспішайте звинуватити мене у пафосності та зайвій емоційності. Бо замисліться на мить чи було б Вам до снаги без статків, підтримки адміністрації президента України або МВФ чи ще чогось подібного відродити у наддніпрянському степу голубе і прозоре озеро. Лише чарівникам здається таке можна зробити. А ось Анатолій Маляр вірить що неодмінно здійснить задумане.

Сьогодні весь український світ знає про петриківський розпис. Та мало кому відомо що й саме селище Петриківка по-своєму унікальне та багате на славу історію та непересічних людей. Як, між іншим, весь петриківський район. Є у ньому село з нехитрою назвою Іванівка. Його дітлахи і у наші дні залюбки можуть купатися у одній з найчистіших річок Європи Орелі. Коли саме у цих місцях зростає нині шестидесятирічний Анатолій Маляр, то навколо ще були багаті на рибу і забаву озера, з холодними і цілющими джерелами. Одне з них, яке містяться називали озером Лозовате, особливо припало хлопцеві до душі. Настільки, що коли «колгоспно-советська» влада дурними директивами знищила чимало гарного з довкілля Петриківщини, то змужнілий Анатолій Маляр, вже у наші часи вирішив відродити озеро.

Взявся за справу з дотриманням усіх юридичних тонкощів. Має дозвільні документи на спорудження «об'єкту зеленого туризму ставка-копані». Що за умов вітчизняної бюрократії вже майже подвиг. За ці роки як він заходився із відновлення озера свого дитинства яких тільки перевіряльників не було на «об'єкті». Чому благородна і потрібна людям справа муляє око чиновникам і нуворишам здогадатися в принципі не важко. Відібрати чуже – така гідота нині в Україні не рідкість.

У ці дні на Малеяра запроваджено дві кримінальні справи. Хоч усі перевірки нічого незаконного в принципі не виявили. Та як відомо придертися можна і до телефонного стовпа....

На загал Анатолій Маляр не є інфантильним мрійником. Його багата трудова біографія закарбована і добрими результатами і високими посадами на

підприємствах народного господарства. Останнє місце роботи продуктивний і високорентабельний свинарський комплекс. Він вклав у нього не лише досвід менеджера, а й можна сказати душу. Чому не працює там і сьогодні? На жаль, український лексикон збагачується англійськими виразами все більше негативного змісту. Рейдерство...

Інший би після таких життєвих перепитів склав руки, винувавши би всіх і вся. А він озеро хоче відродити!

Сонце на початку серпня припало не гірше аніж десь у Сахарі. Чорнявий і вусатий, хоч і з чималою лисиною, Анатолій Маляр не мов зійшов з книжок козацького батька Дмитра Яворницького. За словом у кишеню не лізе, часами висловиться з добрим перцем, не омине у відношенні до співрозмовника кепкуватий вислів. Але добро так і струменіє з цього ще міцного чоловіка. І хоч ми сьогодні буквально вперше бачилися з добродієм Анатолієм легко було перейти на «ти». Пиха будівничим озер невідома річ....

– За проектом у мене тут має бути десять будиночків для відпочинку. Обсадимо береги липою, зараз ось вже тополі піднялися, - пояснює петриківський Посейдон. – А торік у нас, я так думаю, вперше нерестилася риба. Вже нині живуть види, які були в озері Лозове в роки мого дитинства: карась, короп, окунь, щука, плотва...

Скільки матінка природа витрачає на народження озера часу достеменно знають відповідні фахівці. Анатолій Маляр відроджує озеро Лозове вже не один рік. І хоч не фараон чи, бодай, шумерський цар, а кінець вже можна розгледіти. Принаймні, земляки впертого будівничого вже не перший рік тут купаються та й часами непогано рибалять. Підставивши сонцю вже застарілу цьогорічну засмагу стрибнув у відновлене озеро Лозувате і я. Спочатку не наважився пірнати у незнайомій водоймі. А тоді згадавши про земснаряд і сотні тисяч тон вилученого піску, які супроводжують друге народження озера Лозувате, став певен у безпечності тамтешнього дна. Його, між іншим, так і не зміг дістати. І не дивина, бо місцями глибина у озері, котре відроджує Анатолій Маляр сягає семи метрів. Натомість сповна зміг відчути ні не прохолоду, а холод відроджених джерел озера Лозове. Завдяки їм і жила колись повнокровним життям ця водойма. І віримо що буде жити. Бо дуже вже схожий на козака характерника Анатолій Володимирович Маляр...

Текст і фото Фіделя Сухоноса



Сучасний – відновлений вигляд озера Лозове



Реалізація піску на озері Лозове вирішує зразу два завдання. Власне відновлює водойму і дає невтомному Анатолію Малеяру акумулювати такі-сякі ношти для продовження робіт



Наталія Андріющенко:  
«Я обов'язково слідкую за новинками кіно, переглядаю культові стрічки»

Процес створення фільму

**Режисер, науковець, журналіст – всі ці професії поєднує в собі тендітна і красива дівчина Наталія Андріющенко. Вона закінчила престижний факультет журналістики Дніпропетровського Національного університету, потім доля привела в університет зі світовим ім'ям – Національний гірничий університет у Дніпропетровську, але вже у якості співробітника.**

Пані Наталія працює провідним редактором у прес-центрі гірничого, але і не забуває про наукову діяльність (закінчила аспірантуру НГУ), а також є талановитим режисером – разом з відеостудією «Юність» вона створює емоційні та життєві кінороботи.

Одна з останніх – відеоробота «Європа – це мир!», яка перемогла у номінації «Найпопулярніше відео» у конкурсі Представництва ЄС. Сертифікат переможця авторів і режисеру фільму Наталії Андріющенко, яка в Києві представляла усю творчу команду відеостудії «Юність» НГУ, вручила президент Фондації «Відкрите суспільство», член журі Леся Шевченко.



Під час вручення нагороди у конкурсі Представництва ЄС

Короткометражний ігровий фільм-переможець Дніпропетровська знімальна група відеостудії «Юність» НГУ створила на початку весни за участю близько 60 студентів Національного гірничого університету. У трьоххвилинному ролику була висловлена ідея того, що європейський шлях розвитку починається з миру і взаємодопомоги. У ролі України, яка наразі переживає нелегку долю, виступила телеведуча Анастасія Шаповалова. Студенти НГУ уособлювали інші країни ЄС і тих, хто особисто підтримує український народ. Таке розуміння і єднання насправді стають непереможною силою.

**«При написанні сценарію у мене дилем не виникло і вся наша знімальна група погодилася, що у**

## Красиві УКРАЇНКИ

Наша нація багата на тих жінок, які прекрасні душею і тілом. У кожному номері «Бористену» - нова історія Красивої Українки

наш час треба знімати соціальний ролик про мир. Адже все починається з миру, взаємоповаги, добра...» - говорить Наталія Андріющенко – «Сьогодні наша Батьківщина переживає нелегкі часи, але підтримка братніх народів, єдність українців допоможуть скоріше зупинити трагедію і піти новим шляхом. Про все це наш короткий ролик. Хоча й інші ролики, представлені на конкурс, а їх було більше двохсот, також несли позитив і вчили бути більш добрішими, активнішими, ввічливішими. Усі ідеї цікаві, насправді дуже цінно знати як молоді кінематографісти бачуть Європу.»

Про творчі плани та життєві досягнення Наталія Андріющенко розповіла особисто «Бористену»:

**– Пані Наталіє, чи важко вам поєднувати роботу в прес-центрі, зйомки кіноробіт у якості режисера та наукову діяльність? У чому ваш секрет?**

– Насправді, я сама весь час шукаю відповідь на питання, як все встигати? Можливо, такий секрет і існує. Все залежить від якостей людини, вміння одночасно охопити кілька справ. Однак, це не про мене. Я багато чим цікавлюсь у творчості, та я добре знаю, якщо буду намагатися все робити одразу – не вийде нічого. Тому, коли, наприклад, пишу сценарій чи займаюся зйомкою, то інша робота на деякий час відкладається, потім повертаюся до неї. Звичайно, є ряд справ, які я навчилася робити швидко і вони вже не вимагають багато часу, тож зараз говорю про більш фундаментальні проекти. Аби здобути результату, весь час намагаюся себе дисциплінувати, виділити головне і другорядне. Одним словом, в першу чергу треба вміти домовлятися з собою і знати, чого насправді хочеш.

**– А чим живе зараз прес-центр університету, як ви створюєте новини?**

– Робота прес-центру будь-якої установи має свою особливість. У ньому працюють на зовнішні ресурси і в це слово вкладається багато понять. Це, не побоююся цього слова, мистецтво висвітлювати внутрішнє життя і події так, щоб стало цікаво ЗМІ, а значить і суспільству. Це вміння аналізувати діяльність установи і давати розлогі матеріали, співпрацювати з колегами, які мають творчу задумку і ти маєш подумати, як найкраще можеш допомогти у її розкритті, з ким влаштувати журналістові зустріч, адже, в першу чергу, він звертається до прес-центру.

У Національному гірничому університеті ця особливість в роботі також присутня. І тут завжди цікаво, бо відбувається велика кількість різнобічних подій, в тому числі міжнародного рівня. У гірничому швидкий ритм життя, в ньому розвивається і наукова, і освітня, і культурна сфери. Технологічні розробки, які тут ведуться насправді інноваційні. Коли це бачиш зсередини, то розумієш: якщо українські науковці віднайшли способи розвитку економіки держави, можна сподіватися, що ці проекти будуть надалі впроваджуватися в життя. Те, що відбувається в гірничому університеті, завжди цікаво широкому загалу: молоді, тому що вона знаходиться в пошуку свого ВНЗ, де здобуде знання; професіоналам, адже вони цікавляться новітніми тенденціями і випускникам, які протягом багатьох років не втрачають зв'язок з альма-матер... Тобто, ми розуміємо, що працюємо на кількатисячну аудиторію. Повсякчас оновлюємо стрічку новин на офіційному сайті, створюємо відеосюжети і фільми. Приємно, коли звертаються колеги для сприяння у написанні статті, запрошують фахівців НГУ в ефіри телеканалів. Знаєте, теми, на які вони пишуть, чи про які говорять абсолютну різні. Цікавлять особистості, які працюють в університеті, історичні деталі, адже НГУ – 115 років, традиції, студенти з унікальними талантами, викладачі з оригінальними методиками... Запити всі задовольняємо. У нашому прес-центрі працюють троє журналістів. Його родзинкою є те, що кожен, окрім того, що я розповіла, має свої таланти. Про всі не скажеш. Керівник прес-центру Надія Гринько неперевірена у написанні нарисів, Валентина Шабе́тя майстер написання статей про наукові дослідження, міжнародні програми НГУ, а я люблю працювати над фільмами. Ось з усіма і познайомила заочно.

**– Ви людина творча, а які у вас хоббі? Чим полюблюєте займатися на дозвіллі? Чула, що полюблюєте мистецтво фотографії, чи плануєте розвиватися в цій сфері?**

– Це правда, не можу пройти повз красивого пейзажу, чи сюжетного кадру... Мені здається, майже кожен, хто пов'язаний з візуальним мистецтвом любить фотографувати. Це чудово розвиває «відчуття кадру», до того ж, зробити красиву світліну справді мистецтво. Я буду це

розвивати в собі, але задля цього зовсім не обов'язково мати професійну техніку. На дозвіллі я читаю, при чому на столі лежить як художня література, так і пізнавальна. Ще я обов'язково слідкую за новинками кіно, переглядаю культові стрічки.

**– З Вашим вже солідним досвідом, як би Ви описали поняття «сучасний журналіст»?**

– Питання не з легких, але вважаю, що на поняття «сучасний журналіст» в усі часи мають нанизуватися ті якості, які завжди цінувалися і будуть цінуватися в цій нелегкій професії – високий інтелект, вміння грамотно говорити, якісно виконувати свою роботу, бути порядним і відчувати відповідальність перед читачем-глядачем, а це значить, донести до нього у цікавій формі достовірну інформацію, зацікавлювати різними темами, відповідати на його потреби. Ще істинна журналістика не можлива без таланту. Це зрозуміло. Люблю читати матеріали і дивитися телепрограми колег, де відчувається індивідуалізм, звичайно – інтелектуальний. Така журналістика є соковитою. Вона розвиває людину. І навпаки – не можу дивитися, коли журналіст обирає політику зухвалої поведінки, вдаючись до образ. Це відштовхує. Ще мені шкода, коли деякі видання і ТБ відмовляються від різножанровості, тяжіють до шаблонної подачі теми. Тому сучасний журналіст, навіть коли має якісь рамки, повинен вміти максимально проявити свій талант.

**– Які ваші плани на майбутнє? Чого нам чекає – нового цікавого фільму чи це буде друкована журналістика, можливо, книга?**

– Я живу сьогоднішнім днем, у майбутньому мені здається все далеким і фантастичним, тому краще потім буду говорити: «Невже я це зробила?» чи «Ну ось, не встигла, треба робити висновки». Є тільки сьогодні, і зараз я намагаюся все робити, щоб були нові фільми, статті, можливо, колись і книга. Ідеї є, плани є, бажання також, а життя непередбачуване. Тому про результати розмов згодом. Знаю одне, треба багато працювати над втіленням своїх ідей.

Підготувала Мирослава Борхес

Фото з особистого архіву Наталії Андріющенко

## Визначені кращі спортсмени-студенти Дніпропетровщини

За результатами участі у змаганнях в 2014-2015 навчальному році визначені 10 кращих студентів-спортсменів Дніпропетровської області - чемпіони і призери чемпіонатів світу, Європи, України, міжнародних турнірів.

До десятки кращих серед 48 претендентів увійшли студенти Дніпропетровської фінансової академії Сергій Зверев, Нодар Мачутадзе – дзюдо, Катерина Садурська – синхронне плавання, Олексій Федина та Давид Хоравя – плавання та дзюдо, обидва спортсмени з інвалідністю.

В десятці кращих студенти Дніпропетровського

інституту фізичної культури і спорту Чихладзе Гія - боротьба вільна та Шамотіна Альона – легка атлетика.

Серед кращих студенти Дніпропетровського національного університету Алієв Елтадж – кікбоксінг, Говоров Андрій – плавання та Альфред Монін з Національного гірничого університету.

Дніпропетровське обласне відділення Комітету з фізичного виховання та спорту МОН України

## Пора працевлаштування випускників профтехосвіти Дніпропетровщини завершується

ПТНЗ Дніпропетровщини завершують компанію працевлаштування випускників.

Профтехосвіта області є основним постачальниками кадрів для підприємств Дніпропетровської області. Більш ніж 10,5 тисяч випускників 2015 року розпочнуть свою трудову діяльність в підприємствах різних галузей економіки регіону. Зважаючи на те, що Дніпропетровська область – регіон розвинутого будівництва та промисловості майже 60% випускників поповнять трудові колективи підприємств металургійної, гірничодобувної, машинобудівної галузей

та будівництва, близько 28% – підприємства сфери обслуговування, 11% – підприємства сільськогосподарського профілю.

Навчальні заклади разом з роботодавцями, органами місцевої влади вишукують різні можливості вирішення державних обов'язків перед учнівською молоддю не лише з надання їм першого робочого місця, а і забезпечення соціального захисту на підприємстві – замовнику кадрів.

В. М. Василенко, директор НМЦ ПТО



«Мені здається, майже кожен, хто пов'язаний з візуальним мистецтвом любить фотографувати»

# Meet Ukraine's Women Warriors



Nolan Peterson, a former special operations pilot and a combat veteran of Iraq and Afghanistan, is *The Daily Signal's* foreign correspondent based in Ukraine.



Julia—nom de guerre "Black"—a 22-year-old Ukrainian soldier  
(Photo: Nolan Peterson/*The Daily Signal*)

## KYIV, UKRAINE—IT WAS CALLED POSITION 18.

The house, which was yellow and had its roof caved in from artillery hits, was only a hundred meters or so behind the front-line trenches in Pisky, Ukraine.

Shrapnel and bullet holes had shredded the exterior walls, leaving the yellow paint polka-dotted by the grey concrete underneath. The soldiers used the living room as a communal space to eat and sleep.



Inside the position 18 garage in Pisky, Ukraine  
(Photo: Nolan Peterson/*The Daily Signal*)

The Daily Signal is the multimedia news organization of The Heritage Foundation. We'll respect your inbox and keep you informed.

A generator powered a TV that was playing a women's boxing match. A couple of soldiers sat on an old leather couch with Kalashnikov assault rifles propped against it, watching silently.

Out in the adjacent garage, which faced away from the trenches and was left open, soldiers were coming and going, grabbing weapons, ammunition, and bottles of water as they shuffled back and forth to the trenches.

The sectional garage door hung from the ceiling, suspended on tracks. A conical divot punctured the front right section, where the door was warped and the metal tracks twisted. A few weeks ago, one of the soldiers explained, a mortar had come through the roof; the suspended garage door trapped the round and stopped it from exploding at ground level.

The unit stationed at position 18 was OUN, a volunteer battalion recently incorporated into the Ukrainian regular army's 93rd Brigade.

The 93rd Brigade was holding the line several kilometers outside the combined Russian-separatist stronghold of Donetsk. OUN stands for the "Organization of Ukrainian Nationalists," a partisan group dating back to before World War II.

With the sun settling outside on the late summer afternoon, about a dozen Ukrainian soldiers stood casually inside the garage, talking and joking. They seemed unconcerned by the sounds of artillery and gunfire in the distance.

The soldiers ranged widely in age, some as young as 19, some in their 40s and even 50s. They wore mismatched military uniforms purchased off the Internet, or which civilian volunteers had donated. Some soldiers were cleaning their rifles or tinkering with equipment, while others relaxed, enjoying the relative safety of the garage.

One of the soldiers was a 22-year-old named Julia. She had just returned from the trenches and stood with a Kalashnikov assault rifle slung across her chest as she talked and laughed with the others.

Julia's dark black hair was pulled back in a bun, but it was a little wild and disheveled. She wore a body armor vest, camouflage pants cut off below the knee, and high black combat boots. Her jewelry was simple—a silver necklace, silver gauge earrings through her earlobes, and a black stud in the upper ear. Two woven bracelets were on her right wrist and a ring on her left index finger.

Julia, whose nom de guerre is "Black," seemed relaxed. She rolled her eyes and cocked her head in a dismissive laugh when a fellow soldier made a joke about Playboy magazine.

Suddenly, there was the sound of separatist machine gunfire only a hundred meters or so away. Everyone in the garage moved swiftly toward the walls for protection—a few went straight for the door leading into the house.

Julia reacted calmly and purposefully. She barely budged, standing her ground while some of the other soldiers, and this correspondent, scrambled for cover. The smile left her face like a balloon letting out air, and she looked in the direction of the gunfire with a flat, focused expression.

"With regard to her reaction to the fighting, then I would say that she bore them normally and was even more careless than most of the other soldiers," said Andrey Mikheychenko, an OUN soldier who served with Julia in Pisky.

"As to her personal courage," Mikheychenko continued, "then, of course, she is very brave—braver than many male soldiers."

## UNOFFICIAL WARRIORS

Since the beginning of the Ukraine war, women have played a key role for Ukraine's armed forces. They have served on the front lines as infantry, combat medics, and even snipers. And they help sustain the war effort from the home front as civilian volunteers by procuring vital supplies and equipment and delivering them to the front lines.

"I always felt ashamed that I wasn't in the war when some 18-year-old guys, even if they're not patriots, have to go," said Lera Burlakova, 29, who quit her job as a journalist last December to serve as a front-line soldier with the Karpatska Sich volunteer battalion in Pisky.

"If you want to look in the mirror and not turn away, you have to go," she added. "But I don't think all people have to do it. Some people are really scared, and that's the way they are. And maybe they shouldn't be there, in the war, and die without reason."

Women are still officially barred from front-line service in Ukraine's regular army, and most of the women who have served in combat have done so as members of civilian volunteer battalions.

So, as Ukraine continues to rein in the volunteer battalions by integrating them into the regular army or National Guard, new questions are emerging about the future role of female soldiers who have proven themselves in combat and are consequently reluctant to be relegated to support roles behind the lines.

"We have a war, and women are serving," Burlakova said. "And if a woman wants to be in combat, if she passes the

tests, doesn't break, and has already taken part in the war ... then yeah, of course she should be allowed—she shouldn't have to be a cook."

## A GRASSROOTS WAR

As Ukraine's civilian volunteer battalions merged into the Ukrainian National Guard and regular army this year, women serving in combat roles had to officially register for support positions such as cooks or headquarters staff.

Those who wanted to remain in combat roles skirted the rules by registering for non-combat jobs, and then remained on the front lines with their old units, which, despite moving under government control, remained largely intact.

The resulting problem is that there is no official documentation of a female soldier seeing combat, excluding her from awards and benefits.

Due to her unofficial status, for example, Burlakova never received a salary for the five months she spent as a soldier in Pisky. And she is not eligible to receive awards and benefits awarded to male combat veterans, because, as a woman, it was not technically permitted for her to be on the front line.

"You never get official status as someone who was in the war," Burlakova said. "I'm not sure what the status of combat veteran gives. But I see the guys are so proud of it, and yeah, it would be nice to have it be official."

According to the Ukrainian Defense Ministry, 67,697 Ukrainian soldiers have been granted "ATO participant status," indicating combat zone service. This designation entitles certain Social Security benefits as well as free public transportation, first-in-line status for housing and land lots, zero-percent loans for private construction, and a 75-percent discount on public utility service bills.

Government data on the number of women granted ATO participant status was not immediately available, although according to Ukrainian media reports, about 25 percent of Ukraine's 250,000 military personnel are women.

In 2014, about 100 women were mobilized for military service as part of an emergency program, and the Ministry of Defense announced plans this year to potentially open up the national draft to include women between 20 and 50 years old.

## ON EQUAL FOOTING

Ukraine's female soldiers serve alongside their male counterparts, enduring the same risks and battlefield living conditions. And while some of the male soldiers demonstrate a protective disposition toward the female soldiers, the women are resistant to special treatment and work to prove themselves as equals.

"Julia faced all the same problems, as everyday problems, physical and mental, as the male fighters," Mikheychenko said.

"At the same time, the commanders tried in every way to protect her," he added. "For example, Julia rarely came out on duty in a combat patrol, but she always asked that we put her in, in order to be on an equal footing with everyone else. At the same time, sometimes she was allowed to participate in reconnaissance raids on neutral territory, or even behind enemy lines."

Burlakova decided to become a soldier after visiting front-line positions while working as a journalist. She attended a military training camp but was initially dissuaded from combat service, thinking it would be too difficult.

But after visiting Pisky on a five-day journalism assignment and experiencing combat firsthand, Burlakova decided that



Inna Dubniak, 36 (left), and Julia Dimitrova—civilian volunteers at their office in Dnipropetrovsk  
(Photo: Nolan Peterson/*The Daily Signal*)

she was capable of being a soldier.

"I was scared for the first two or three hours, but after that I was OK," she said. "I saw other women there, and I saw young soldiers learning to shoot out there on the front lines. I realized that I could do it."

Burlakova called her editor and quit her job. And after a short trip back to Kyiv to arrange her affairs, she returned for five months of combat.

"My dad said I'm an idiot, in a nice way," she said. "My mom was crying, probably praying."

Burlakova's grandfather, who was a pilot in the Soviet air force and currently lives in Moscow, was at first against the idea but ultimately supported his granddaughter's decision.

"You're a girl and you shouldn't do it," he told me. "But if you have to, I understand," Burlakova said, recalling her grandfather's reaction.

Burlakova said she ultimately earned the trust and respect of male comrades by performing well under fire.

"Maybe they [the men] would give you the last piece of candy," she said. "But they give the women opportunities to prove themselves. It depends on how you act and if you don't give anyone reasons to treat you differently."

In some ways, Burlakova explained, it was easier to be a woman on the front lines because there was less of a stigma for a woman to admit fear. "Some men never show their fear," she said. "I felt allowed to show that I was scared. But you have to be careful so people don't treat you differently."

And the fear was real, Burlakova admitted. Yet it was also mixed with exhilaration and a feeling of purpose, sensations that are hard to match in civilian life.

"On the one hand you feel like you really don't want to die today," Burlakova said. "And the other hand it's fun, not really exciting ... but you realize how much you want to live."

## TRADITION

Ukraine has a historical tradition of women in combat. Women played an active role in the Ukrainian Insurgent Army (the red and black flag of which is a ubiquitous symbol of wartime patriotism in modern Ukraine), which fought a guerrilla war against both Nazi Germany and the Soviet Red Army during World War II.

Ukrainian women also served in the Red Army during World War II, including Russian-Ukrainian sniper Lyudmila Pavlichenko, who was credited with killing 309 German soldiers.

A contemporary example of a Ukrainian woman in combat is Nadiya Savchenko, a 33-year-old Ukrainian combat helicopter navigator who volunteered to serve with the Aidar battalion as a soldier in eastern Ukraine in 2014.

Combined Russian-separatist forces captured Savchenko on June 18, 2014. She was accused of being a spotter during a mortar attack, which Russian authorities claim killed two Russian journalists. She is now being held in Russia after a year in custody in Donetsk and faces up to 25 years in prison.

On March 2, 2015, Ukrainian President Petro Poroshenko awarded Savchenko the title "Hero of Ukraine"—the nation's highest military honor.

"Nadiya Savchenko is a symbol of the struggle for Ukraine," Poroshenko said in a July 2 statement. "While in captivity she has demonstrated the true, strong, martial Ukrainian spirit of a serviceman who doesn't betray the motherland."

## TOTAL WAR

While the Ukraine war affects only a small portion of the country geographically, Ukrainian society has mobilized across all spectrums to sustain the war effort.

After a year and a half, the war is still a grassroots effort, sustained by civilian volunteers who, often with no military background or training, raise money to buy supplies for Ukrainian soldiers and then deliver those supplies to the front lines.

The volunteer movement is essential to Ukraine's war effort, and many combat units are still dependent on civilian volunteers for basic necessities—including uniforms, food, water, first aid kits, body armor, and medical supplies.

Ukrainian women play a key role in the volunteer movement.

"I just can't step aside and look away," said Julia Minaeva, a 26-year-old university instructor in Kyiv. Minaeva collects supplies, including letters from children, for deployed troops, and she visits the wounded in hospitals, speaking to them about "anything but the war" to raise their spirits.

"Every day when I go to sleep, I had a peaceful day because of the soldiers," Minaeva said. "They're sleeping in trenches and in block posts, and they're giving us the opportunity to live peacefully. It's our duty to help them, and I feel like I need to do something for our country."

Minaeva says wounded soldiers are often in need of conversation with people outside their families—and to not talk about the war.

"They're still men," she said. "They're still clever and handsome, even if they don't have an arm, or a leg. They're really great people. They never complain. They just want to get back on their feet and get back out there to protect us."

### THAT'S WAR

Julia Dimitrova, 28, is a civilian volunteer in Dnipropetrovsk. The mother of two sons (4 and 2 years old) lived in Donetsk for 14 years and still has many friends there, including some who have taken up arms with the combined Russian-separatist forces.

"It's very difficult that I live here and realize that I help the soldiers that kill my friends," she said. "But that's life. That's war."

In July 2014, Dimitrova and four other women started a grassroots supply drive to gather equipment for Ukrainian soldiers. They raise money on Facebook to buy supplies like boots and first aid kits, and, about once a week, Dimitrova travels to the front lines to deliver what she has collected.

"It's not really good out there; our guys need a lot of support," she said. "Our country wasn't ready for a war. Not a year ago, not now."



Julia Dimitrova at her office in Dnipropetrovsk (Photo: Nolan Peterson/The Daily Signal)

Dimitrova said she rarely wears body armor when she travels to the front, even though she faces the same risks of artillery and sniper fire as the soldiers to whom she is delivering supplies. She also said there are separatist diversion groups, which try to intercept civilian supply runs—

sometimes kidnapping or murdering the volunteers.

"My family thinks I'm crazy," Dimitrova said. "A year ago, my husband wanted a divorce, but he got used to it."

Dimitrova works in a rented office in downtown Dnipropetrovsk. The walls are lined with various supplies and memorabilia from the war zone. Like many civilian volunteers, Dimitrova had no prior military experience before deciding to support the war effort. She used to do a little modeling and was a housewife before the war started. But, echoing a common refrain among Ukraine's volunteers, she said she couldn't sit idly by while others fought.

"I saw that I could do this, and I could do it well," Dimitrova said. "And now the volunteers are like a second family for me. I know that if we met in normal life, we'd never get together. But this experience has bonded us."

The war also takes a psychological toll on the civilian volunteers, who are firsthand witnesses to the suffering of the soldiers.

"It's something you never get used to," Minaeva said, fighting back tears as she spoke about a soldier she knew who was killed. "It's a war and this is what we have to do. I have no right to complain."

"I always cry when there's a funeral," Dimitrova said. "War never has a happy end."

### AN UNFINISHED FIGHT

Julia entered service on the front lines in Pisky in April 2015, and was pulled off the lines after being wounded in July. She is currently an instructor at OUN's training camp outside Kyiv.

Mikheychenko praised Julia's courage under fire and her skills as a soldier, which he witnessed firsthand, but he also retains some misgivings about women serving in combat.

"In general, I personally think that in war, women should not be in combat," Mikheychenko said. "It is hard to see how they are injured or killed."

"On the other hand," he added, "they mobilize men by their brave behavior and give them courage. These men are too embarrassed to show cowardice because some women do not stop."

Burlakova, who is currently back at work as a journalist, said she plans to return to the front lines in September.

"The main problem is you want to go back," Burlakova said, explaining what it was like to return to Kyiv after her time in combat. "You make better friends in the war than in real life. ... As a soldier it's easier sometimes. You just stand there with weapons and fight; it's simple. In some way, being a soldier is an escape. Kyiv is more difficult and depressing."

Minaeva expects that the work of caring for soldiers and their families will last long after the war has ended. "When the war ends, I will give myself two days to sleep, and then there are a lot of things to do to help these families, and to help the soldiers," she said.

"Most of all," Minaeva added, "I want every soldier to get back with victory, alive and healthy."

The Daily Signal (USA)

леним темпом. На моє питання: «Як це так сталося, ви ж вибрали цей провід майже відразу після Майдану Гідності?» – ніхто не міг мені дати відповідь. На мою думку, за століття російського поневолення, культура вибору провідників в Україні була знищена. Справжніх партій, з програмами що до покращення життя населення в Україні не існує. Є тільки щось подібне до політичних кланів, і це все. Поки не сформуються партії з програмами і не буде вибору депутатів лише з тих людей, які жили, що найменше, два роки в околиці, від якого вони обираються, де вони лікуються і де їхні діти ходять до школи, без таких реформ тяжко сподіватися на покращення життєвого рівня населення. Радянська система вибору депутатів має припинитися.

Також, всі з ким я спілкувався давали знати, що державна політика веде програму зuboжіння населення. Все дорожчає, а заробітна плата залишається такою самою. Люди кажуть, що пенсіонери, які пішли працювати щоб прожити, мають платити 15% на зароблені гроші, а от олігархи платять лише 5%, якщо вони взагалі щось платять. Але понад усе, жертвність загалом людей на потреби військових залишаються незмінно високими. Так як і минулого року, люди в церквах, у великій кількості, підходять до скриньок з позначками «для українських військових» і кладуть туди гроші.

У розмові з військовими, а ще більше з тими добровольцями, які були поранені під Іловайським чи під Дебальцевим, їхні поняття є дуже суворі. Вони говорять, що буде ще третій майдан, але він вже буде зі зброєю: «ми знаємо хто «вони» є і ми знаємо де «вони» живуть». Вони також кажуть: «їх» не можливо перевиховати, «вони» крадуть і наживаються з війни, їх просто треба фізично знищити».

Є і позитивна сторона в українському суспільстві. Я бачив більше вагітних жінок цього року ніж у попередніх двох роках. На мою думку, народження дітей приводить суспільство до стабільності, але я не знаю який воно буде мати ефект під час війни.

Я також мав нагоду побачити як працюють волонтерські організації. Моя дочка, Зіна, зустрічалася з групами волонтерів, що співпрацюють з Майданом Мінесота. Мінесотська організація пересилає їм ліки та гроші на ліки для військових на передовій. Я був дуже захоплений як професійно молоді жінки-волонтерки беруть замовлення від частин батальйонів, перевіряють дійсність замовлень і готують збір замовлень для пересилки. Також на одній телевізійній програмі в інтерв'ю брали участь молоді донеччани. Вони поскаржились Зіні, що світ дуже мало що знає про звичайних людей Донбасу. Зіна домовилася з ними, щоб вони почали писати дописи для газет під назвою «Голос Донбасу», а Майдан Мінесота буде пересилати їх в англійській мові до різних га-

зет Америки. Такі персональні дописи можуть бути дуже ефективними та інформативними.

Моє найбільше задовільняюче і, без сумніву, найтяжче завдання було передача грошевих призначень пораненим військовим-добровольцям. При громаді церкви св. Михаїла і св. Юрія в Міннеаполісі був створений Фонд «Ukrainian War Casualties», який вибирає поранених військових, переважно добровольців, та вдів загиблих військових і надає їм грошову допомогу. Дуже боляче бачити стільки понівечених, переважно молодих, людей. Деякі з них перебувають, до певної міри, в депресивному стані, а деякі, можливо в повній мірі не зрозумівши про свій стан знаходяться у надзвичайно високому духовному піднесенні. Мені дуже запам'ятовся один медик. Він був поранений під Іловайським, і пролежав на морозі два дні перед тим як його звідтіля винесли. Він відморозив всі чотири кінцівки. Коли я йому передав гроші і заповнював бланк про передані гроші і турбувався, що мені треба від когось дістати підпис, то він запропонував сам підписати. Він попросив мене притримати папір, а він взяв перо в рот, вклав її в паструки без рук і підписав бланк. Він також сказав, що ноги можна пристроїти, а ось з руками біда, бо руками робиш все.

Напередодні мого від'їзду з України я мав ще зробити одну 500 доларову передачу від Фонду «Ukrainian War Casualties», яку я не міг зробити особисто, тому що того військового яраз в той час оперували. Я залишив гроші дочці моєї племінниці, щоб та зробила цю передачу. Її батько є лікарем, який пішов на пенсію, але через війну тепер працює по 12 годин на день. Ось що мені написала Світлана після того як вона занесла передачу військовому, якому ампутовали ліву руку майже до плеча і ліву ногу фут вище коліна: «Я відвідала пораненого 8 липня. У нього ампутовані ліві рука і нога... В нього 2 дітей (хлопчику лише 1 рік...) Я ледь витримала це все... Він мобілізований: як можна було забирати чоловіка у дружини, яка щойно народила????!! Нема слів... Не знаю як мій тато справляється з цим... Ще більше мені шкода молодих медсестер, які щодня бачать ТАКІ людські страждання... Вибачте, що написала стільки негативного...»

Я якось дивлюся на це все з такою уявою: сидить червоний демон з ядерною бомбою, щоб рятувати цілий світ, Україна змушена щодня кидати йому певну кількість людських жертв.

Олександр Полець (США)

## Міти радянської доби

**Кремльські та «хохляцькі» ідеологи в останні роки всіляко спекулюють на темі Другої Світової війни, котру вони називають не інакше як Велика Вітчизняна. Але навіть сучасна історія вже розставила, як то кажуть, всі крапки над «і». Чого варта, наприклад, знову ж подібно заявлена мантра про «братерські народи» добре видно на Донбасі. «Брати» вбивають і калічать українців лише за те що вони хочуть бути господарями у власному домі.**

**Нижче поданий матеріал ще раз розповідає про численні міти про, так звану, Велику Вітчизняну війну.**

Редакція

**«Невідомі та маловідомі сторінки Другої Світової війни» Присамар'я. Осінь 1941 року в штабних документах**

Друга Світова війна - війна з 1 вересня 1939 р. (напад Третього Рейху на Польщу) до 2 вересня 1945 року (капітуляція Японської імперії) - була розв'язана гітлерівським нацизмом. Історія свідчить: Європу від поневолення звільнила Радянська Армія спільно з союзниками. В європейських державах на протязі 70 років вшановуються могили радянських воїнів і відзначається День Пам'яті за жертвами війни – 8 Травня.

Війна 1941-1945 років увійшла у світову історію як Велика Вітчизняна. Вітчизняна війна тому, що Вітчизна відстояла свою Свободу і Незалежність. 9 Травня - День Великої Перемоги, день нашої гордості за велич незламного народу, за мужність Воїнів-Захисників, Воїнів-Визволителів, День вдячної Пам'яті.

### 1. ПЛАН «БАРБАРОССА»

До червня 1941 року під п'ятою Німеччини була майже вся Європа, європейська економіка.

18 грудня 1940 року Гітлер підписав директиву №21 (План «Барбаросса») з основними напрямками ведення війни проти Радянського Союзу.

План «Барбаросса»:

- тотальна блискавична війна до настання зими;
- методом танкових «клинів» і авіації швидко захоплення важливих стратегічних і економічних центрів: Ленінград, Москва, Україна, Донбас.
- Три стратегічні напрямки: Ленінградський, Московський, Київський:
- допоміжні удари: з Фінляндії - на Ленінград і Мурманськ, з Румунії - Могилів-Подільський, Жмеринка, узбережжя Чорного моря;
- вийти на лінію Астрахань-Архангельськ;
- з допомогою авіації паралізувати промислові райони Уралу.

«СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ «БОРИСТЕНУ»

## ПОВЕРНУВШИСЬ З УКРАЇНИ

Цього року моя подорож в Україну тривала цілий червень місяць, замість липня чи серпня, як я це робив в попередніх роках. Причина цього полягала в тому, що я підлаштував свою подорож до подорожі моєї дочки Зіни. Вона є секретарем організації «Майдан Мінесота» і їздила в Україну для зустрічей з волонтерами в Україні, з якими Майдан Мінесота співпрацює. Протягом моєї подорожі, я, як завжди, спостерігав за настроєм людей та за станом суспільства, робив грошеві передачі від фонду «Ukrainian War Casualties» пораненим доброволь-

цям та вдовам загиблих воїнів.

Коли я приїжджаю в Україну, то перці враження про настрої українського суспільства я отримав від водія таксі. Потрібно тільки показати водієві зацікавленість і він про все розкаже. Так було і цього разу, вже подальші спілкування з людьми були лише підтвердження того, що розповів мені водій таксі: в людей є повна недовіра як до президента так і до уряду в цілому. Я не зустрів жодної людини, з тих, що я спілкувався, яка б думала інакше. Розкрадання держави продовжується так само як і за часів Януковича, тільки з поси-











Микола Курилов – член трьох професійних спілок: письменників, художників та журналістів. Пише вірші, прозу, твори для дітей і фантастику юкагирською, російською та якутською мовами. Автор багатьох художніх книг і кількох підручників для юкагирської школи. Працює редактором юкагирських програм Національної телерадіомовної компанії «Саха». Юкагири, яскравим представником яких є Микола Курилов, – один із найдавніших та нечисленних народів Північного Сходу Азії, що належить до угро-фінської мовної групи. Сьогодні у всьому світі налічується трохи більше тисячі юкагирів. Власна писемність у них з'явилася тільки в 1982 році. Однак із юкагирів ще в 1930-і роки вийшов перший письменник і вчений, представник народів Крайньої Півночі, – Теккі Одулок. До речі, юкагирську поезію українською мовою перекладено вперше.

Лиш торкнувся полотна – в небесах  
Фарби тундри умить зацвіли.  
Як зворушує серце краса  
Чарівної моєї землі!

Пензля грубого я не візьму –  
Плоским вийде такий краєвид.  
Тонким пензликом – вірю йому –  
Посаджу ніжно-пристрасний квіт.

І тоді рідну землю мою  
Вже забути не зможете ви.

#### ЗДРАСТУЙ

Я натхнення чекав стільки днів,  
Та притлумлена тундри душа.  
Вітер небо зім'яв і змарнів,  
І вода не народить вірша...  
Щось я втратив – незриме, мов рай...  
Є рушниця – й ні крапельки сну.  
Знову в пригорщах грітиму чай,  
Ситцем небо заклею – весну  
Залишити б навіки, розмай...  
Що ж я втратив, ніяк не збагну?  
Де поділися стріли меткі?  
В кого влучило щастя моє?

Голіруч ловлять риб диваки,  
Тільки риба на жарт не клює...  
Що ж я втратив? Підкажеш, друже?  
Дім собі спорудив на втіху –  
Знову марно зілля насмикав,  
І заснув – натомлений дуже,  
Зголоднілий – не вміють герої  
Висікати вогонь п'ятою...  
Що ж я втратив – себе? Чи слово?  
Ось прокинувся – сонячний день.  
Тільки кущик моху німого  
На обличчя зронив чийсь олень.  
Стій! – гукаю, та тундра глуха...  
Що ж я втратив? Лишилося де?  
Не прибрав кущик моху з чола,  
Може щось у душі проросте.  
Хай в руках зеленіє трава,  
Хай куріпка живе, наче лорд...  
Зрозумів я, що втратив, овва, –  
Здрастуй,  
здрастуй,  
мій давній народ!

\*\*\*

На картині, що створив, –  
Тундра... Тільки глип –  
Диких тут нема птахів,  
Ні тварин, ні риб.  
Отруїли тундру-неню  
Грше супостатів –  
Ех, не вперше вже оленям  
З нами кочувати...  
Очманіли ми, брати,  
Нам уже й не дивно,  
Що не можна утекти,  
Від страшного снігу –  
Радіо –  
ак –  
тив –  
но –  
го?!

#### ЗАВІРЮХА

Розходилась завірюха!  
Обліпили білі мухи  
Зорі, річку та оселі;  
Ніби світ – на каруселі...

Ой, побавилася, хуга!  
А стомившись, мов подруга,  
Незлостива, незвичайна,  
Стала враз північним сяйвом.

Мерехтить, немов царівна,  
Краля загадково дивна.  
І невинно повсякчас  
Усміхається до нас.

#### ЮКАГИРСЬКА МОВА МОЯ

Юкагирська мова моя,  
Яка ж ти сильна й чуттєва!  
Не змогли поховати тебе  
Тисячоліть пласти, –  
Проростали слова твої,  
Немов великі дерева,  
З-під стогонів минулих століть,  
Із глухої мерзлоти.

Опора мого народу –  
Матуся, товариш, муза!  
Коли нас гнобили  
Хвороби і голод знову,  
У вічність ішов юкагир  
І в передсмертній тузі

Останні слова шепотів  
Рідною мовою...

Юкагирська мова моя,  
Яка ж ти давня й чудова!  
Слава Богу, не знаємо  
Про голодні часи.  
Тільки мрію щоразу я,  
Щоб онуки пишались мовою,  
І сприймали життя та світ  
Крізь диво її краси.

Як боюся я щиро,  
Що не збудеться мрія;  
Й не пробачать нащадки  
Тих, хто зрадив тебе.  
І блукатимеш в хащах,  
Якщо ми не зумієм  
Зберегти для майбутнього  
Слово – рідне, живе.

Наше щастя  
і спадок –  
слово,  
чарівна  
юкагирська  
Мова!

#### З юкагирської мови українською переклав Сергій Дзюба



Андрій Кривошапкін – провідний евенський письменник, державний і громадський діяч, народний депутат, віце-спікер Парламенту Республіки Саха (Якутія). Президент Асоціації корінних малочисельних народів Півночі. Народний письменник Якутії. Автор понад 30-ти книг евенською, якутською та російською мовами. Великою популярністю серед мешканців півночі користуються його повісті «Олені мого дитинства», «Уйамкани йдуть на Північ», романи «Берег долі» та «Золотий олень», публіцистичні твори, в яких він гостро й безкомпромісно відстоює інтереси земляків-сіверян. Його перу належить багато популярних творів для дітей, зокрема перекладених і опублікованих за кордоном, які вже витримали не одне видання. Андрій Кривошапкін відомий і як самобутній, яскравий поет, автор кількох книг віршів та поем.

#### Я – ЕВЕН

Пишаюсь тим, що я – евен,  
Мене ця мова народила, –  
У ній знаходжу кожен день  
Чарівних слів цілющу силу.

І широту, і глибину  
Вона зуміла увібрати,  
І душу, й мрію осяину, –  
Все, що мені співала мати.

Нашадкам віру цю несем –  
В майбутнє наше пісня летіть!  
Хай доспіваю я не все,  
І раптом вмиє затишне серце,

Але залишаться для вас  
Думки та почуття незримі,  
Колись народжені слова  
І незбагненно теплі рими.

Роздуми біля Джугджуру

Тільки шелест дерев могутніх  
Тут порушував тиші дзвін.  
Лише вітер, що пестить кручі,  
До Джугджуру злітав вершин.

Лиш билось джерельце, мов венка,  
На сірій скроні гори,  
І тиха пісня евенка  
Звучала тієї пори.

Йшов стежкою предків відважно,  
Закони їх – понад усе!  
І кожні гілка та пташка  
Його впізнавали в лице.

Світилися багаття, мов долі,  
Як рідкісні зорі в імлі.  
Живі відчували роздолля,  
І мертві спали в землі.

Неслися роки блискавично,  
Століття спливали між вод.  
В гармонії начебто вічної  
З тайгою жив давній народ.

Здавалося б, завжди так буде,  
Та раптом розвідав десь «друг»:  
Ходили по золоту люди,  
Й не гріли на золоті рук...

І хлинуло плем'я прибулих  
На блиск золотого тільця.  
Ліси про спокій забули,  
Забився звір від свинця.

Було їм все мало і мало –  
Одна їх гризла печаль.  
А сива тайга стогнала  
Від ран, що вражали з плеча.

Немає тепер на Джугджурі  
Евенків, що тягнуть свій слід, –  
Прогресу шалені бурі  
Розсіяли їх по землі.

Асфальтом крокують знову,  
Вгорі літаком снують...  
Усі вони знають мови,  
Забувши рідну, свою.

Стою – Джугджур у тумані,  
Холонуть думки мої:  
Евенів слово прадавнє  
Повернеться в ці краї?

#### З евенської мови українською переклав Сергій Дзюба



Ярослав Трінчук

**С**еред руйнувань, які принесла Москва Україні, страшними є ще два чинники.

### ПЕРШЕ – ПИЯЦТВО

В Україні теж вміли пити, але знали міру. Спивалися одиниці. Тотальне п'янство в Україні – це результат дії ворога. Проти України Москва веде війни протягом століть. Криваві, холодні, гібридні. Окрім прямих воєнних дій, на покалічення українців Москва організовує найрізноманітніші акції. Аж до геноциду.

Таке відбувалося системно, послідовно і добре організовано. Запровадження суцільного пияцтва – цілеспрямована акція на каліцтво народу. Тому кожен українець повинен зятимити: якщо ти п'єш, ти виконуєш програму ворога на знищення нації, тебе особисто і діток твоїх.

П'яницю найчастіше звинувачують у тому, що він пропиває гроші. (Це теж позиція москвинів). Але ж не гроші головна біда сім'ї п'яниці, хоча й вельми важлива; найстрашніше – людина позбавляється себе самого.

Нам треба зрозуміти просту річ: людина п'є, курить, кидається в наркотики з однієї причини – вона втікає від себе.

Так, ти втікаєш від себе. Втікаєш, бо лякаєшся себе. Лякаєшся своєї сили, призначення, боїшся відповідальності.

З власної волі ти від Себе-Справжнього втікаєш до Себе-Іншого.

Чому так робиш.

Тобі здається, що Ти-Інший – зможеш прожити життя без обов'язків, відповідальності, тривоги. Таке собі безтурботне існування.

Але ж якщо ти втікаєш від себе, значить, ти втікаєш не тільки від покликання, обов'язків, відповідальності. Ти втікаєш від кохання, дружби, побратимства. А також – від Бога.

## НЕ ХОВАЙСЯ В ЗЛІСТЬ І ТУГУ – ВЕЛИЧНЕ ТИ НЕСЕШ В СОБІ

І ти не здатний зрозуміти вже, що ріднішого за Бога у тебе немає.

Ти по добрій волі втікаєш від щастя і від безсмертя, а замість божественного дару – кохання, покликання – обираєш руйнівника. Руйнівника і цього дару, і тебе самого.

А того, що свої гроші, які мали б приносити здоров'я тобі і твоїй сім'ї, віддаєш тому, хто тебе глибоко зневажає, ти вже не усвідомлюєш.

Як не усвідомлюєш, що помінявши Себе-Справжнього на Себе-Іншого, ти заклав свою безсмертну душу в обмін на речовину...

Ти втікаєш. І дуже часто – в смерть.

Якби ти міг ще мислити, то знав би: зберігши себе, зможеш знайти, що хочеш; втрапиш себе – занепастиш усе разом з собою. Можливо, навіть, і своїх рідних.

Ти сподіваєшся на чудо. Не сподівайся. Тебе тобі ніхто не верне.

**Л**юдство довго йшло до розуміння, що кохання, дружба та покликання – це головний шлях до пізнання світу. Світу й себе. А також, щоб реалізуватись.

Мусимо бути об'єктивними: людина цього не завжди прагне зрозуміти, а держава не створила інституції, яка б вивчала цю суспільну болячку й запропонувала б рекомендації.

Чому людина так легко втрачає себе, а погані звички швидко поширюються.

Людині здається, що втікаючи від обов'язків, вона втікає від страху. Це дійсно так, але це страх перед самим собою. Великим, дужим, обов'язковим. Та парадокс у тому, що коли цей страх подолати, то людина і справді може стати великим, дужим, обов'язковим, а втративши себе, Я-Інший страх і спустошення подолати вже не може. Тому він шукає захисту й підтримки. І не просто підтримки, а підтримки у своїх помилках

Ясно, що таку підтримку він може мати тільки від такого, як сам. («Ти мене уважаєш?»)

Суспільство бачити цього не бажає, скоріше навпаки – злі звички приносять великі прибутки. Воно покладається на медицину. А медицина вилікувати не може, вона може призупинити процес деградації окремого суб'єкта – і не більше. І то не завжди.

Протягом століть тривогу б'ють митці, та хто їх чує... Влада зайнята одним – як відняти щось у ближнього (привласнити ресурси), суспільство – як вижити.

А все це вияв потворного егоїзму. Людині необхідно зрозуміти одне. Тобі важко, але це ти. Ти справжній. Це твій біль і твоє переживання. Здолай його мудрістю. Втечеш у алкоголь – наче б то легше. Та це вже – Ти-Інший. Той, дурніший. Той, який не формує особистість, а руйнує її.

Звук випивати – ти продемонстрував зневагу до самого себе. До себе справжнього.

Виправлення можливе тільки в одному випадку: ти зміниш ставлення до себе.

### ДРУГА БІДА НАША ЗНАЧНО ГЛИБША

Українці, як народ, який тонко відчуває красу, який протягом століть витворив найдосконаліші естетичні взірці в пісенній творчості, у вишивці, народному малярстві, який створив сотні змістовних переказів, казок, де закодована мудрість тисячоліть, сьогодні відкидає високі категорії і не схильний до абстрактного мислення. Тобто, читати серйозну літературу, слухати добру музику; купувати змістовні книжки, картини.

Сьогодні українці конкретні. І ця конкретність – матеріальне забезпечення.

Та біда не в цьому – матеріальним забезпеченням стурбований весь світ, – для українців стало нормою обходитись без мистецтва. Навіть більше – дехто високо відкидає агресивно.

Чому?

Тут таємниці немає.

Століттями Москва безжалюно нищила українську культуру, інтелект. Носіїв культури вона або вивозила (купувала), або ліквідувала. Ми не говоримо зараз про дикунів типу Івана Гроznego чи Петра Першого. В середині сімнадцятого століття цар Алексей Михайлович (Тішайшій) видавав маніфести, у яких в Україні заборонялися будь-які вияви національних ознак, категорично, під страхом смерті, забороняється книжка. «... все те, в которых местностях книги печатаны и их слагатели, також печатники или друкари смертию казены и книги собрав сожжены были и впредь чтобы крепкий заказ был без-



честных воровских книг никому с наших королевского величества подданных нигде не печатаны, под страхом смертной казни». (До речі, зміст цих маніфестів прекрасно знали ті, хто поривався до Москви).

А у ХХ столітті більшовики знищували українство під корінь. Як наслідок, у психіці українця сформувалось глибинне передчуття лиха. Отой потворний стан, який породжує безпричинний страх. Та це не страх перед ворогом, перед яким стоїш лице в лице, це страх інший. Страх перед мудрістю, величчю, перед інтелектом, чеснотою. У центральних і східних областях – навіть, страх говорити рідною мовою.

Не суди! Це боязнь того, що приносило смерть!

І це є надзвичайно руйнівним для людини.

Саме тому російськомовним українцям так важко перейти на українську мову. Їм не можна дорікати ні в якому разі, і ось чому. Справа в тому, що протягом довгого періоду вживання української мови

було не просто небезпечним, а смертельно небезпечним. Тому на рівні підсвідомого сформувався рефлекс захисту. Захисту від смерті. Тому змусити російськомовного українця заговорити українською, значить змусити його подолати отой тваринний підсвідомий страх перед смертю.

Як розв'язати цю проблему?

Її не розв'яжеш на рівні телевізійної передачі чи статті у ЗМІ. Потрібен державний орган, куди входили б як психологи, так і психіатри, щоб розробити методіку повернення до рідної мови. Найперше – зняти страх перед смертю, друге – переконати громадянина, що перехід на українську мову не буде для нього потрясінням, а навпаки – психологічним комфортом. І зробити так, щоб цей комфорт став дійсним.

Ми всі пам'ятаємо, якого переслідування зазнавали у школах українськомовні діти. До речі, це продовжується і зараз.

Питання української мови полішити вже не можна. Всякий, хто має совість і соціальні важелі, мусить

зробити все, аби статус української мови утвердився по всій Україні і щоби носій цієї мови у жодному разі не відчував стресу, а навпаки – радість від того, що він може користуватися мовою, якою користувалися діди і прадіди протягом тисячоліть.

**В**ажко уявити собі, але у двадцятому столітті лихо загрожувало не тільки розумній людині, лихо загрожувало людині щасливій. Ми й до нині ховаємо своє щастя, якщо воно завітало до нас.

Ми легко прощаємо ближньому огидний вчинок, але не можемо пробачити сусідові, якщо він удачливий. Навіть священики вважають, що краще хай людина буде грішною, аніж радісною.

Як священик з легкістю прощає грішникам провини, але не може пробачити, коли вірнянин щасливий, так українець з легкістю вибачить наглому хабарнику, але косо дивиться на людину, яка дотримується чеснот, яка виявляє мудрість. Перед нею він стає розгубленим, підозрілим. Мимоволі вмикається інстинкт захисту – неприйняття, заперечення.

Повторимо, це страх перед тим, що приносило смерть.

Ми бачимо, як журналісти з охотою розмовляють з багатими, впливовими, але уникають розмови з мудрими. Якесь там Шуфрич, послуговуючись кількома фразами, уже двадцять років не сходить з екранів телевізора, журналісти абсолютно серйозно задають йому питання, хоча відповіді знають напам'ять – це примітивні і банальні вислови, а мудро викладача, лікаря, інженера ми не почуємо. У нас на телебаченні начисто відсутні інтелектуальні програми... Той же рефлекторний страх.

Що робити. Найперше – показати суспільству проблему й почати її обговорювати. Друге – влада мусить задекларувати зрозумілі проекти, ідеї, наслідки яких приведуть до того, що над нами уже не буде наруги, насильства.

Крім того, владі необхідно вказати, що бідність – це наруга над людиною. Ніщо так не принижує людину, як злидні. А влада, яка вважає їх нормою, є злочинна. І це теж повинно стати предметом серйозного обговорення.

Третє уже сказано раніше – митці, філософи, літератори повинні запропонувати владі ідею інтеграції культури в суспільство і допомогти їй реалізувати її.

Якщо необхідно, то з допомогою Майдану.

Господи, допоможи нам.



## АЛЧЕВСЬКИЙ ОЛЕКСІЙ КИРИЛОВИЧ (1835-07.05.1901 рр.)

Український банкір, фінансист-реформатор, промисловець, меценат, власник Харківського торговельного банку, засновник гірничих і металургійних підприємств на Донбасі, зокрема на Луганщині. Засновник міста Алчевськ. Ініціатор створення в Харкові «Громади».

О.К. Алчевський своєю діяльністю закладав економічні й культурні підвалини у розвиток майбутнього України, зокрема зробив великий внесок у розвиток економіки південного сходу України. Він створив одну з перших в Російській імперії, за сучасною термінологією, промислово-фінансових груп, яка об'єднувала банки, металургійні заводи, вугільні шахти, рудники, транспортні компанії. Серед іншого, був засновником «Олексіївського гірничо-промислового товариства» і «Донецько-Юр'ївського металургійного товариства», яке володіло Донецько-Юр'ївським заводом, а також металургійними заводами у Маріуполі. Заводи Алчевського були єдиними в Україні металургійними підприємствами, побудованими на вітчизняних інвестиціях.

# УКРАЇНСЬКИЙ ФУГГЕР

ГЕННАДІЙ ГАЙКО, доктор технічних наук, професор  
Донбаського державного технічного університету,  
м. Алчевськ

Ім'я Олексія Алчевського, яке «вибухнуло на промисловому небосхилі пишним метеором», було широко відоме в суспільному середовищі останньої чверті XIX ст., причому не тільки в Російській імперії, але й у Бельгії, Франції, Британії, чії капітали конкурували в промисловості Донбасу. «Фінансовий геній», «велетень», «піонер Донецького Басейну», «несамовитий українець» - такими й подібними характеристиками охрестили О. Алчевського на шпальтах газет і журналів. На його смерть видатний бельгійський банкір А. Вандевіль, капітали якого працювали в Російській імперії, написав: «Гігант, який жертвував усіма особистими інтересами заради справи, вправ... Оплакуеш цього генія, цю велику людину. Його фінансово-промислова діяльність заслуговує на пам'ятник».

Життєвий шлях і здобутки Олексія Кириловича Алчевського ставлять його в один ряд з найбільш сильними і дієвими постатями українського відродження XIX ст. Більше того, це той рідкісний випадок, коли український суспільний рух було реалізовано не тільки в культурно-просвітницькому напрямі, але й шляхом бурхливого промислового розвитку на теренах Східної України.

Незважаючи на видатні заслуги О. Алчевського як фінансиста-реформатора, успішного промисловця та індустріального перетворювача цілого краю, вища влада Російської імперії в критичний момент не підтримала його справу, чим посприяла передчасній загибелі фундатора вітчизняної банківської справи та гірничо-металургійної галузі. Потім були брутальні наклепи про зловживання і довготривалий суд, який виправдав чесне ім'я Алчевського, захоплення промислово-фінансових активів його товариств, замовчування й приниження історичної ролі О.Алчевського в становленні гірничо-металургійної промисловості Донбасу. Радянська влада взагалі наклали жорстке табу на це ім'я, обмежившись кількома фразами-штампами, що походили з вкрай упереджених оцінок діяльності О. Алчевського, зроблених В. Ульяновим-Леніним. Розправа нової влади над родиною Алчевського (у 1920 р. син Дмитро був розстріляний більшовиками у Сімферополі, син Григорій і дружина Христина Данилівна загинули від голоду, позбавлені засобів до існування та можливості працевлаштування) красномовно свідчить про ставлення «Країни Рад» до спадщини Алчевських.

Що ж виняткового зробив цей чоловік, які мотиви лежали в основі його багатогранної діяльності та чому

замість пам'ятників і вшанувань він отримав довготривале штучно організоване забуття, з якого повною мірою не повернувся й до сьогодні?

На жаль, не в кожному українському підручнику з економіки й фінансів можна зустріти ім'я Алчевського. Але саме він був в епіцентрі створення засад приватної (акційної) банківської справи в Російській імперії. Він розробив один з перших статутів Товариства Взаємного Кредиту і організував таке товариство у Харкові в 1866 р. Потреба у кредитах для торгівлі та промисловості спонукала О. Алчевського виступити ініціатором створення принципово нової кредитної установи - банку на акційних основах, який би звільняв позичальника й клієнтів від взаємної поруки, перенісши відповідальність за можливі збитки на акційний капітал (по суті - вперше на теренах імперії була запропонована ідея приватного акційного банку). О. Алчевський написав статут такої установи і в 1868 р. отримав урядову концесію на відкриття першого в Україні (другого в Російській імперії) комерційного банку, яким став «Харківський торговельний банк». Зауважимо, що незважаючи на пріоритет Алчевського в розробці концепції цього банку, першу таку установу було відкрито у Санкт-Петербурзі.

Наступним кроком українського банкіра стало майже революційне перетворення земельного іпотечного кредиту, яке відкрило принципово нові можливості для розвитку сільського господарства на землях України та й у всій імперії. Російські землевласники, які після реформи 1861 р. знаходилися в стані економічної безпорадності, не мали жодних можливостей отримання сталого організованого кредиту - ані урядового, ані приватного. Єдиним виходом були позики у лихварів, при цьому річні відсотки сягали до 20%. Для радикальної зміни цієї ситуації з особистої ініціативи й за проектом О. Алчевського та І. Вернадського\* був заснований у 1871 р. у Харкові перший у Російській імперії земельний банк. Він існував на акційних засадах і кредитував землевласників під 7,5% річних. Протягом 30 років О.Алчевський був головним розпорядником та беззмінним головою правління цього банку. Завдяки досвіду й організаційним положенням цієї фінансової установи відбулося становлення всієї системи російських земельних банків\*\*. Серед фінансових успіхів

\* У розробці проекту брав участь батько Володимира Вернадського, першого президента Української академії наук.

\*\* Не применшуючи внеску графа Бобринського, Кассінова та Френкеля, які також брали активну участь у розвитку земельних банків, відзначимо загально визнаний пріоритет Алчевського.

О.Алчевського слід також виокремити організацію Товариства взаємного кредиту Гірничо-промисловців Півдня Росії.

Бездоганна репутація харківського банкіра була високо оцінена урядовими сферами імперії, зокрема міністрами фінансів Н. Бунге, І. Вишнеградським, С. Вітте, які постійно залучали його для консультацій як одного з найбільш авторитетних радників щодо банківських і промислових справ (найбільш тісні відносини склалися з С. Вітте). За останні десять років життя О. Алчевського запрошували на всі засідання і наради, які проводило міністерство фінансів з питань кредиту і промисловості. У найбільш респектабельному готелі Санкт-Петербурга «Європейський» на нього постійно чекали багаті апартаменти, які Олексій Кирилович жартома називав «козацький курінь» (там зустрічався з багатьма друзями з України).

Важко переоцінити важливість зроблених Алчевським фінансових перетворень, які відкрили можливості промислового та сільськогосподарського розвитку на засадах приватного та акційного капіталу, що, за оцінками багатьох експертів, стало одним із найбільших кроків на шляху економічного прогресу Російської Імперії в другій половині XIX ст. Забігаючи наперед, підкреслимо, що вигоди від нової банківської системи були першочергово реалізовані в Україні, головним чином для становлення притаманного українцям індивідуального («фермерського») сільського господарства та інтенсивного промислового розвитку, у якому брав активну участь сам О. Алчевський.

Слід відзначити, що банківська діяльність була лише складовою грандіозного задуму Алчевського зі створення потужної промисловості на Сході України. Йому вперше вдалося створити у напівфеодалній імперії класичну промислово-фінансову групу (у сучасному розумінні цього поняття), яка об'єднала банки, вугільні шахти, рудники з видобутку залізних руд, металургійні заводи, транспортні підприємства. Унікальність цієї корпорації полягала в тому, що всі установи й підприємства, які увійшли до неї, були створені «з нуля» й виростили в майже пустельному (на той час) донецькому степу завдяки орга-нізаційному таланту О. Алчевського.

Перші кроки його промислової діяльності були пов'язані з донецьким вугіллям. Його донька, українська поетеса Христина Алчевська задувала: «Він перший на весь Донбас в очих його околищя\* віднайшов у надрах вугілля і в широкому запалі своїх народницьких ідей почав підучувати селян кустарницьким способом (колом, у яке впрягали коня, як в жорен) свердлими надра, щоб селяни для себе з надр витягали вугілля».

З початку 90-х років XIX ст. за ініціативою і при фінансовій участі Алчевського утворюються два потужні металургійні підприємства: «Донецько-Юр'ївське металургійне товариство» (нині Алчевський металургійний комбінат) і, спільно з бельгійцями, «Товариство «Руський Провіданс» (нині Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча). Для забезпечення цих заводів сировиною Алчевський організує «Південне Гірничопромислове товариство», яке бере в оренду значні рудні поля в районі Кривого Рогу і Керчі, розгортає масштабний видобуток залізної руди. За кілька років вартість акцій гірничо-металургійних компаній

\* Геологічні розвідки, організовані Алчевським, проводились у Слов'яносербському і Бахмутському повітах (сучасна Луганська і частково Донецька область). Слід зазначити, що спроби видобутку вугілля в Бахмутському повіті розпочалися задовго до Алчевського, але лише за його участі вони отримали сталі промислові форми.

Алчевського збільшилася в чотири рази і він посів вплиове місце серед найбагатших промисловців імперії.

У 1879 р. О. Алчевський створив «Олексіївське гірничо-промислове товариство», яке з часом розширилося у вельми потужне підприємство з продуктивністю близько 60 млн пудів вугілля та коксу на рік (12 - 14% від загального видобутку вугілля всієї Російської імперії).

Жорстока економічна криза початку XX ст. охопила й молоду промисловість Донбасу. Зазначимо, що вже в 1899 р. Алчевський передбачав можливість її виникнення й попереджав міністерство фінансів особливою доповідною запискою з пропозиціями щодо вчасного запобігання тяжким наслідкам цієї кризи. Входячи у керівництво впливових З'їздів гірничопромисловців Півдня Росії, він підготував подібну резолюцію від імені З'їзду і також направив її до уряду. З фатальною точністю Алчевський передбачив, що «падіння вартості промислових паперів може в недалекому майбутньому дійти до таких розмірів, що видані під них позики виявляться незабезпеченими», й це призведе до краху підприємств і банківських установ.

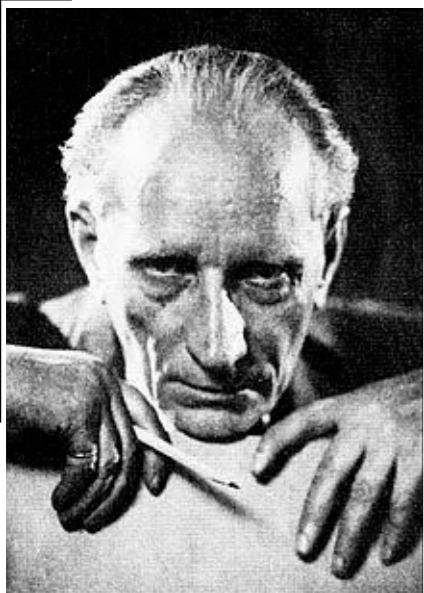
На жаль, дії уряду розпочалися лише після масового обвалу акцій, звільнення тисяч робітників і банкрутства підприємств. Майже всі металургійні компанії України (за винятком підприємств Алчевського) працювали на казенні замовлення з виготовлення залізничних рейок і отримали значні фінансові «вливання» від держави, хоча залежали від закордонного капіталу. Кредо Алчевського полягало в орієнтації на вітчизняний капітал і на вільний промисловий ринок, який він наполегливо створював. Оскільки уряд ніколи не вкладав у його компанії грошей, О. Алчевський розраховував хоча б на разову підтримку в скрутну хвилину. Тим більше, що він у кризу не звільнив робітників своїх численних підприємств і продовжував виробляти продукцію «на склад». Упевненість у наданні допомоги підтримувалась також завдяки давнім зв'язкам з міністерством фінансів, яке він постійно консультував, давав слушні поради вищим сановникам і взагалі вважався серед них «своєю людиною». Добрі відносини з міністром С. Вітте (майбутнім Головою Кабінету міністрів імперії) також схилили до думки про позитивне вирішення проблеми... Але на своє прохання про позику Алчевський отримав тверду відмову.

Якийсь час було незрозуміло, що діється. Алчевському здавалося, що це якесь непорозуміння, або тимчасова гра. Разом з акціонерами промислових товариств було прийнято рішення здійснити випуск облігаційних позик і спробувати отримати державні замовлення, які були надані майже всім конкурентам харківського банкіра. Кілька місяців Алчевський вів енергійну і стійку боротьбу за втілення цих законних намірів. Він доводив найвищим посадовцям важливість збереження того грандіозного кола справ, які здійснювали його компанії. Усе виявилось марним. Жодні аргументи не діяли. Не було дозволено навіть випустити серію облігацій. Останню і безнадійну відмову від імператора Миколи II Алчевський отримав 4-го травня 1901 р., а 7 травня його вже не було серед живих. Життя скінчилося під колесами потяга поблизу Варшавського вокзалу Санкт-Петербурга, причому більшість ознак свідчила про вчинення самогубства\*\*.

Викладені вище об'єктивні факти діяльності Алчевсь-

\*\* Слід зазначити, що розслідувались також версії нещасного випадку і, навіть, вбивства, але вони не знайшли переконливих доказів. З іншого боку, похорон Алчевського відбувся в Харкові за християнським обрядом, а тіло було поховано в межах цвинтаря, що ставить під сумнів версію самогубства. Крім того, на час загибелі О.Алчевський не був банкрутом (вартість акцій його компаній перевищували суму боргів майже на 20%).





## НА СТОРІНКАХ ЕПІСТОЛЯРНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

го й цікавого, що дозволяє пізнати не лише їх, але й середовище, в якому вони жили; пізнати думку мистця про окремих людей-сучасників.

Лев Гец – маляр, графік, засновник музею «Лемківщина» в Сяноці та професор Краківської Академії Мистецтв, був однією з важливіших постатей української інтелігенції в Польщі. Народився у Львові 1896 року, брав участь у польсько-українській війні. Свої рисунки публікував в альбомі «Домб'є» (1919) та в «Антології Українських Січових Стрільців». Він говорив і писав відкрито, не таїв нічого, навіть цього, що служби безпеки примушували його стати тайним інформатором. 1918 року стріляли мені поляки в груди і обломали обидві ноги, а в 1946 і 1947 роках в Ряшеві написали мені за Україну кару смерті, – писав про себе. У трагічному відчаї репресій 1953 року, Л. Гец і його дружина Анна рішили позбавити себе життя. Його відратували, а дружина померла. Однак, стеження за «ворожою» діяльністю професора продовжувались.

Мирослав Трухан – чи не найавторитетніший український суспільний діяч у Польщі після Другої світової війни (1925-2011 рр.), вчений-інтелектуал, публіцист, просвітител, меценат і патріот, який все своє життя присвятив національному самоусвідомленню українців і приналежності їх до рідної землі, хоч народився в Білорусі. Він – організатор українського культурного життя на терені Щеціна, ініціатор літературних вечорів; розгортав усвідомлюючу лекторську діяльність (доповіді, дискусії, зустрічі з людьми науки); був ініціатором багатьох контактів із закордонними діячами. 20 лютого 1963 р. М. Трухан був арештований і засуджений за розповсюдження «націоналістичної» літератури до позбавлення волі строком на півтора року. Однак, органи безпеки продовжували його переслідувати, прискіпливо ставилися особливо до близької його серцю патріотичної тематики. Скориставшись з відвідин Німеччини, він 1976 року залишився в Мюнхені. Тут продовжував студії. Здобув звання доктора права і суспільних наук. Захистив і опублікував свою докторську дисертацію п. н. «Українці в Польщі після Другої світової війни 1944-1984». Його спогади п. н. «Наче вора» вийшли вже після його смерті. Помер у Мюнхені після довгої недуги 9 квітня 2011 року.

Листування Л. Геца з М. Труханом почалося із запрошення мистця на зустріч з українською громадою та студентами, на якій Л. Гец мав нагоду презентувати щецінським велику колекцію своїх рисунків і картин, праць присвячених Кракову. Щецінські українці прийняли Л. Геца дуже сердечно. Мистець був дуже зворушений голосом щецінської громади.

Зігрита дружнім почуттям, – почалася епістолярна форма його листування з М. Труханом.

Заслуга д-ра Я. Грицьков'яна в тому, що він зберіг і впорядкував листи Лева Геца до М. Трухана від першого (28 червня 1965 р.) до останнього (22 вересня 1971 р.). Серед них 30 листів, надісланих у закритих конвертах і 32 – поштові картки з відкритим текстом. Листи писались з урахуванням всюдисущої цензури. Л. Гец і М. Трухан зосереджувались на проблемах громадської національної свідомості та культурних і суспільних інтересах української національної меншини в Польщі.

Л. Гец інформував М. Трухана про українську проблематику в Кракові, про визначних краківських поляків, причетних до українських справ і про українських художників Кракова, а найбільше розповідав про себе, про свої контакти з Україною, про гостей з Батьківщини та країн Заходу, які відвідували його в Кракові, а він радив ними і гостинно приймав.

Важливим напрямком листування Л. Геца є країні оцінки, осуди, на які зважувалися, як слухав, про визначних краківських поляків, причетних до українських справ і про українських художників Кракова, а найбільше розповідав про себе, про свої контакти з Україною, про гостей з Батьківщини та країн Заходу, які відвідували його в Кракові, а він радив ними і гостинно приймав.

Важливим напрямком листування Л. Геца є країні оцінки, осуди, на які зважувалися, як слухав, про визначних краківських поляків, причетних до українських справ і про українських художників Кракова, а найбільше розповідав про себе, про свої контакти з Україною, про гостей з Батьківщини та країн Заходу, які відвідували його в Кракові, а він радив ними і гостинно приймав.

Самозрозуміло, що оцінка людей і подій, що подаються в листах, – суб'єктивна, але, як пише Я. Грицьков'ян, – це живий інвентар фактів, поданих не без гумору. У листах Л. Гец віддзеркалює свої почуття до України, якою постійно живе. «Чи багато чули нашої мови в Україні?» – питав друзів, які відвідували Батьківщину. У розмові з Федором Погребенником (1971) згадує про свою творчу спадщину й турбується, що не може передати її Україні, бо уряд УРСР не дбає про те, щоб художники з-за кордону мали змогу передати свої картини рідному народові. Листи проф. Л. Геца короткі. Читаємо їх з особливою цікавістю та з приємністю.

Епістолярна спадщина Лева Геца – це документація подій і фактів, що доповнюють наші відомості про життя українців у Польщі в названому часі, – джерело до вивчення історії українського культурного процесу 60-их років ХХ століття у Польщі. Добре зробив «Український літературний провулок», що опублікував листи Лева Геца на своїх сторінках.

## Кращі страви української кухні

### Домашня ковбаска «Українська»



Пропонуємо рецепт дуже смачної домашньої ковбаси з натурального м'яса. Зробити таку ковбаску своїми руками для рідних, зовсім не складно.

**Інгредієнти:**  
- часник - 2 голочки;  
- свинина 2 кг;  
- сало - 300 г;

- сіль - за смаком;
- лавровий лист - 4 шт.;
- перець чорний мелений - за смаком;
- кишки - 2 м;
- спеції для свинини - за смаком.

Кишки для ковбаси можна купити на базарі чи в магазині, промити. Потім їх необхідно поскребити ножом, промити і вивернути під струменем води. Потім поскребити і лицьову сторону і ще раз промити.

Тепер перейдемо до приготування фаршу. Свинину і сало порізати на шматочки. Сало потрібно для того, щоб ковбаса була соковитою.

Пропускаємо м'ясо і сало через м'ясорубку. Насадку для м'ясорубки потрібно взяти з чотирма великими отворами.

До готового фаршу додаємо спеції, перець, подрібнений часник і подрібнений лавровий лист. Солимо і перчимо за смаком.

На спеціальну насадку натягуємо кишку і за допомогою м'ясорубки (попередньо витягнувши ніж), фаршируємо ковбасу. Кінці ковбаси зав'язуємо нитками. Можна фарширувати ковбасу і вручну, але потрібна спеціальна насадка у вигляді трубки.

Потім кладемо ковбасу на деко, злегка змащене рослинним маслом, робимо кілька проколів за допомогою голки, для того, щоб ковбаса при запіканні не лопнула.

Запікаємо 40-45 хвилин при температурі 180 градусів. Приємного смаку!

### Сирний суп з куркою



**Інгредієнти:**  
- Куряче філе 300 г  
- Цибуля ріпчаста 1 шт.  
- Петрушка корінь 100 г  
- Морква 1 шт.  
- Картопля 3 шт.  
- Сир плавлений 400 г  
- Масло вершкове 50 г  
- Вермішель дрібна 4 ст. л.  
- Лавровий лист 3 шт.

- Базилік сухий 1 ч. л.
- Перець чорний мелений 1 щіпка
- Сіль 1 ст. л.
- Вода 4 л.

#### Спосіб приготування:

Для приготування сирного супу вам знадобляться: велика ріпчаста цибуля і моркву, невеликого розміру корінь петрушки, три середніх картоплі, куряче філе, плавлений сир, вершкове масло і спеції.

Підготуйте цибулю, моркву і корінь петрушки. Основа цього супу - овочевий бульйон. Для цього доведіть воду до кипіння, додайте в каструлю овочі і варіть 30 хвилин на слабкому вогні. Через пів години додайте в бульйон крупно нарізану картоплю. Варіть ще 20 хвилин. Дрібно наріжте філе курки. Вийміть всі овочі і додайте в бульйон філе. Цибуля, морква і корінь петрушки вам більше не знадобиться. Картоплю перекладіть в глибокий посуд.

У бульйон додайте подрібнений сухий базилік, лавровий лист, мелений перець і сіль. Картоплю треба злегка потовкти, але не до стану пюре. Коли куряче філе буде готово - додайте товчену картоплю. На розігріту сковороду висипте вермішель. Масло додавати не потрібно. Обсмажте до золотистого кольору. Такий спосіб додасть пікантності будь світлого супу. Натріть плавлений сир на крупну тертку. Щоб сир легше було натирати - потримайте його хвилин 10 в морозильній камері. Невеликими порціями додайте сир в каструлю, постійно перемішуючи. Коли сир повністю розчиниться - додайте вермішель і варіть одну хвилину. Після чого зніміть суп з вогню, додайте шматочок вершкового масла і накрийте кришкою, щоб він настоявся. Смачного!

**РЕКЛАМА**

**ШВИДКО**

**ЗРУЧНО**

**ПРЯМО В РУКИ**

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію MIST з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

<ul style="list-style-type: none"> <li>• ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ</li> <li>В Україні: 30-40 днів</li> <li>В Москву: 30-40 днів</li> <li>В Ст. Петербург: 35-45 днів</li> <li>Решта регіонів на <a href="http://www.meest.ua">www.meest.ua</a></li> </ul>	<p><b>ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:</b></p> <p>В Україні: 3-5 робочих днів</p> <p>В Москву: 5-7 робочих днів</p>
---	--

- ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
- ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
- УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
- ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

**1-800-288-9949** [www.meest.ua](http://www.meest.ua)

Marketing and design by imaginesstudio.com



Агрокорпорація СТЕПОВА – одна з найбільших і провідних корпорацій, яка займається повним циклом виробництва насіння. Місія корпорації полягає у наданні покупцю насіння кращої якості, яке відповідає найвищим європейським стандартам.

На сьогоднішній день «Степова» налічує понад 13 000 га землі, розташованої в східній частині України.

Компанія має сучасний логістичний центр, що забезпечує швидкість і зручність у своєчасному отриманні готового рішення з відвантаження насіннєвого матеріалу для наших клієнтів.

Україна, м. Дніпропетровськ,  
вул. Калинова, 3

телефон: +38 (0562) 399-101

факс: +38 (056) 370-47-31

телефон: +38 (095) 794-79-38

E-mail: [td.stepova@gmail.com](mailto:td.stepova@gmail.com)



Державне агентство  
лісових ресурсів України

<http://dklg.kmu.gov.ua>

Акція  
**Майбутнє  
лісу  
у твоїх  
руках!**



**Візьми участь в акції – посади своє дерево!**